

काँठेखोला गाउँपालिकाको शिक्षा क्षेत्रका लागि

भैपरी योजना

२०७५

(Contingency Plan for Kathekhola Rural Municipality's Education Cluster- 2018/19)

विषय सुची

विषय सुची

भाग १ परिचय

भाग २ पृष्ठभुमी

- २.१ काँठेखोला गाउँपालिकामा शिक्षा
- २.२ किन आपतकालीन अवस्थामा शिक्षा चाहिन्छ ?
- २.३ शिक्षा अधिकार सम्बन्धी विश्वव्यापी प्रयत्न
- २.४ नेपाल सरकारका प्रतिबद्धताहरू

भाग ३ अवस्था र जोखिम विश्लेषण

- ३.१ गाउँपालिकाको जानकारी र सन्दर्भ विश्लेषण
- ३.२ मानवीय कार्ययोजना निर्माणका लागि तथ्याङ्क
- ३.३ परिदृश्यहरू (भूकम्प)

भाग ४ प्रतिकार्य रणनीति

भाग ५ पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना

- ५.१ प्रतिकार्य योजना
- ५.२ पूर्वतयारी योजना
- ५.३ परिदृश्य अनुसारको आपुर्ती आवश्यकता

भाग ६ स्तरीय कार्यसञ्चालन प्रणाली

अनुसुचीहरू

भाग १ परिचय

बाढी, भूकम्प, पहिरो, हावाहुरी (आँधी), खडेरी तथा डढेलो जस्ता प्राकृतीक प्रकोपले निम्त्याएका विपद्हरूले विद्यालयहरूलाई ध्वस्त बनाउने, अन्य शैक्षिक संस्थाहरूलाई पनि क्षति पुऱ्याउनुका साथै धेरै मानिसहरूलाई विस्थापित गराउने, घाइते बनाउने तथा ज्यानै लिनेसम्मका घटना गराउँदछन् । प्राकृतीक प्रकोपबाट उत्पन्न विपद्हरूले परिवारलाई गरिबीतिर धकेलिदिन्छ । यसले मानिसहरूलाई अंगभंग गराउने, शोकमा डुबाउने, परिवारबाट बिछोड (अलग) गराउने र थातथलोबाट विस्थापित गराई दुःखको पराकाष्ठामा पुऱ्याउँछ । आपतकालका परिदृश्यहरू छिटो छिटो परिवर्तन हुने भएकाले आफ्ना बालबच्चा तथा आफ्ना सुरक्षा गर्दै प्राणरक्षाका लागि मानवीय विपत्तिसँग संघर्ष गर्नुपर्ने भएकाले विपद्को बेलामा परिवारले आफ्ना बालबालिकाहरूलाई विद्यालय पठाउन चाहँदैनन् या पठाउँदैनन् ।

यस्तो अवस्थामा सामान्य शिक्षण सिकाईका अवसरहरू अवरुद्ध हुन्छन् । परिणाम स्वरुप बालबालिकाहरूको शिक्षा पाउने अधिकार हनन भई उनीहरू बाल संरक्षणको अधिकार, बाँच्न पाउने अधिकार तथा बाल विकासको अधिकारबाट वञ्चित हुन्छन् । जुन बालबालिका आपतकालीन अवस्थामा विद्यालयमा हुँदैनन्, तिनीहरूले सामान्य अवस्थाको होस/चेतना गुमाउन सक्ने जोखिम, वयस्बहरूले लिने जिम्मेवारी लिनुपर्ने, सिकाई र विकासका लागि न्युन अवसर पाउने, मनोसामाजिक पक्षको ह्रास हुने, सानै उमेरमा विवाहका लागि बाध्य पारिने, अपहरणमा पर्ने, बेचबिखनमा पर्ने, अवैध बाल मजदुरी गर्न बाध्य हुनुपर्ने तथा यौन शोषणमा पर्ने जस्ता खतराहरू रहन्छन् ।

यस्तो अवस्थामा सुरक्षित एवं बालमैत्री वातावरणमा शुरु गरिएको समयानुकुल आपतकालीन अवस्थाको शिक्षा प्रतिकार्यले शैक्षिक क्रियाकलापहरूलाई निरन्तरता दिन र प्रभावित बालबालिका, किशोर किशोरी तथा तिनीहरूका परिवारलाई सामान्य अवस्थामा फर्काउन महत्वपूर्ण भुमिका खेल्छ । यस्तो आपतकालीन अवस्थाको शिक्षा योजना जोखिममा रहेका बालबालिकाहरूलाई लक्ष्य गरी उनीहरूका आवश्यकताहरूको प्राथमिकीकरण, समता, समावेशी, र सहभागिता पक्षलाई ध्यान दिई समन्वयमा निर्माण गरिनुपर्दछ । आपतकालीन अवस्थाका शिक्षा प्रतिकार्यमा सुरक्षित सिकने स्थान, अस्थायी सिकाई कक्षाहरू तथा मनोसामाजिक सहयोगका कार्यहरू समावेश हुनुपर्दछ, जसले बालबालिकालाई सुरक्षको अनुभूति, जीवन बचाउने सिपहरू, औपचारीक शिक्षाको शुरुवात तथा विद्यालय पुनःनिर्माण वा पुनर्मिलनको लागि तयारी रहन मद्धत पुग्ने हुनुपर्दछ ।

यसर्थ बालबालिकाहरूको लागि विपद्को समयमा र विपद्का समयपछि पनि आपतकालीन अवस्थाको शिषा पहिलो प्राथमिकताको क्रियाकलाप हो । जो अन्य मानवीय सहायताका प्रतिकार्यहरूसँगै

बालबालिकाहरूको शिक्षामा पनि निर्बाध रूपले पहुँचका लागि सक्रिय वातावरण सुनिश्चित गर्न मानवीय राहत कार्यमा संलग्न हुनेहरूले के कार्य गर्ने भन्ने मार्गदर्शनको रूपमा भैपरी योजना विपद्को पहिलो दिनबाटै प्रयोग हुन्छ। नेपालमा आपतकालीन अवस्थामा शिक्षाको भैपरी योजना सन् २००८ मा शिक्षासँग सरकोकार राख्ने मुख्य सरकारी निकायहरू, विपद् जोखिम न्यूनीकरण र साभेदार साभेदार संस्थाका भैपरी योजना निर्माण समूहद्वारा निर्माण गरिएको थियो। यस भैपरी योजनालाई सन् २००९, २०१० र २०१५ मा सरोकारवालाहरूको कार्यशाला र बैठकहरू बसी अद्यावधिक गरिएको थियो। अद्यावधिक गर्ने क्रममा अघिल्ला वर्षहरूको प्रतिकार्यबाट आएका सुभाब र सिकाईहरूलाई ध्यान दिइएको थियो। यो भैपरि योजना अन्य क्षेत्रका सदस्यहरूको परामर्श र २०७२ को भूकम्पका प्रतिकार्य सहित विगतका विपद्हरूबाट सिक्िएका सिकाईहरूको आधारमा आवधिक रूपमा पुनरावलोकन र परिमार्जन गरिँदै आएको छ।

यसै सन्दर्भमा, राज्य पुनर्संरचना भई संघीय व्यवस्था लागु भएको छ। स्थानीय स्वशासनका मुलभुत अवधारणाहरूलाई समेट्दै देशमा ७५३ वटा स्थानीय सरकारहरू खडा गरिएका छन्। राष्ट्रिय स्तरमा रहेको शिक्षा क्लस्टरलाई स्थानीय तहसम्म विकेन्द्रिकरण गर्नुपरेको छ, ता की आगामी दिनका कुनै पनि आपतकालीन अवस्थामा स्थानीय सक्रियतामै प्रतिकार्यका कामहरू सहज, छिटो र छरितो रूपमा सम्पादन गर्न सकियोस्। काँठेखोला गाउँपालिकाको शिक्षा क्षेत्रको भैपरी योजना निर्माण प्रक्रियालाई पनि प्रतिकार्य, र पूर्वतयारी लगायत विपद् व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरूलाई गाउँपालिका तहमै योजनाबद्ध ढंगले सञ्चालन गर्ने नीतिको एक सफल सुरुवातका रूपमा लिन सकिन्छ।

विपद्को मात्राका आधारमा प्रत्येक विपद्का लागि प्रणालीहरू र ध्यान दिनुपर्ने कुराहरूलाई तयारीको अवस्थामा राखिन्छ। यो योजना, तीन परिदृश्यहरूलाई समेटेर तयार गरिएको छ। राष्ट्रिय स्तरको योजनाको सार र स्वरूपमै तयार गरिएको यस योजनाले, सोही राष्ट्रिय योजनाकै उद्देश्य र कार्यान्वयनलाई विकेन्द्रिकृत गर्दछ।

यो योजना काँठेखोला गाउँपालिकामा जुनसुकै क्षेत्र वा प्रतिकार्यमा संलग्न वा विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी गर्ने व्यक्तिहरूका लागि, खासगरी शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरूको लागि लक्ष्य गरेर निर्माण गरिएको छ।

भाग २ पृष्ठभूमि

२.१ काँठेखोला गाउँपालिकामा शिक्षा

यस गाउँपालिका क्षेत्रको १५ वर्ष देखि ६० वर्षसम्मको उमेर समूहको साक्षरता ९६ प्रतिशत रहेको छ । यहाँ ६२ वटा विद्यालय र ४२ वटा बाल विकास केन्द्रहरु रहेका छन् (तालिका १)

तालिका १ काँठेखोला गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुको विवरण

विद्यालय	सामुदायीक	संस्थागत	विद्यार्थी संख्या	शिक्षक संख्या
माध्यामिक (कक्षा १२ सम्म पढाइ हुने)	८	०		
माध्यामिक (कक्षा १० सम्म पढाइ हुने)	२	१	१,०१३	
आधारभूत (कक्षा ८ सम्म पढाइ हुने)	१४	२	१,३८६	
आधारभूत (कक्षा ५ सम्म पढाइ हुने)	३२	३	२,२७८	
बाल विकास केन्द्र	४२	५	५०४	

यसरी शैक्षिक सत्र २०७५ को शुरुवातमा विद्यालय भर्ना भएका विद्यार्थीहरुको संख्या ४,६७७ रहेको छ । जसमध्ये छात्रको संख्या २,२८९ र छात्राको संख्या २,३८८ रहेको छ । जातीगत रुपमा हेर्दा १,४२६ विद्यार्थी दलित, ... विद्यार्थी जनजाती, ३,२३३ विद्यार्थी ब्राह्मण क्षेत्री तथा अन्य समुदायका रहेका छन् (तालिका २) ।

तालिका २ विद्यार्थीहरुको जातीगत विवरण

विद्यार्थी	दलित	जनजाती	ब्राह्मण क्षेत्री	अन्य	अपांगता भएका
छात्र	७००			१,६०३	
छात्रा	७२६			१,६३१	
जम्मा	१४२६			३,२३३	

गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुमा पढ्ने अपांगता भएका विद्यार्थीहरुको संख्या .... रहेको छ (तालिका ३)

तालिका ३ विभिन्न प्रकारका अपांगता भएका विद्यार्थीहरुको संख्या

शारीरिक अपांगता	बौद्धिक अपांगता	वाक् अपांगता	दृष्टिविहीन	बहिरा	भकभके	श्रवण-दृष्टिविहीन

--	--	--	--	--	--	--

आधारभूत तहको खुद भर्नादर १०० प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै ३ देखि ४ वर्षका बालबालिकाहरुको बाल विकास केन्द्रसम्मको पहुँच दर १०० रहेको छ । आधारभूत र माध्यामिक तहको लैङ्गिक समविकास सुचकाङ्क (Gender Parity Index) .... र .... रहेको छ । दलित समुदायका बालबालिकाहरुको आधारभूत तहको शिक्षामा भर्ना दर १०० प्रतिशत रहेको छ । पहुँच र समताका क्षेत्रमा गाउँपालिकामा सन्तोषजनक अवस्था देखिए ता पनि शैक्षिक गुणस्तर एउटा प्रमुख सवाल भएको छ । आधारभूत तहका कक्षाहरुमा कक्षा दोहोर्‍याउने विद्यार्थीहरु ... प्रतिशत र बिचैमा कक्षा छाड्ने विद्यार्थीहरु .... प्रतिशत रहेका छन् ।

काँठेखोला गाउँपालिकामा विद्यालय उमेरका (५ देखि १२ वर्ष उमेर समूहका) .... बालबालिका अभै विद्यालय बाहिर रहेको अनुमान गरिएको छ । विद्यालय बाहिर रहेका विद्यार्थी भन्नाले जो कहिल्यै विद्यालय जाने अवसर पाएका छैनन् या त विद्यालयको पढाई पुरा नगरी बिचैमा कक्षा छाडेका बालबालिकाहरु भन्ने बुझिन्छ ।

गरिवीका कारणले बालश्रममा परेर वा सामाजिक / जातीय वा अपाङ्गताका कारणले विभेदमा परेर अथवा सिमान्तकृत बनाइएर वा बाबुआमाको अज्ञानतका कारणले या परम्परागत लैङ्गिक विभेदका कारण आदिले बालबालिकाहरु विद्यालय बाहिर रहेको पाईन्छ । विपद्बाट अति प्रभावित क्षेत्रमा विपद्को प्रभावले शिक्षालाई अभि जोखिमयुक्त बनाउने गर्दछ (अनुसुची २) ।

जसरी विपद् प्रभावित क्षेत्रमा रहेका सिमान्तकृतहरुको सामाजिक र आर्थिक क्षेत्रमा विपदले बढी प्रभाव पार्छ, त्यसरी नै विपद्को नकारात्मक प्रभावले देशमा विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको संख्या अभि बढ्ने जोखिम रहन्छ ।

२.२ किन आपतकालीन अवस्थामा शिक्षा चाहिन्छ ?

शिक्षा प्रत्येक व्यक्तिको अधिकार हो । यस अधिकारलाई विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौता तथा सन् १९४८ को मानव अधिकार सम्बन्धि घोषणा पत्र लगायतका दस्तावेजहरुमा उल्लेख गरिएको छ । त्यस्तै, सन् १९५१ को शरणार्थी सम्बन्धि घोषणा पत्र, सन् १९९६ मा जेनेभामा सम्पन्न साँस्कृतिक अधिकार सम्बन्धि घोषणा पत्र, सन् १९८९ मा सम्पन्न बाल अधिकार महासन्धि र सन् २००० मा

डकारमा सम्पन्न विश्व शिक्षा फोरमद्वारा पारित सबैको लागि शिक्षा कार्ययोजनामा समेत व्यक्तिको शिक्षा पाउने अधिकार स्पष्ट पारिएको छ ।

आपतकालीन अवस्था र संकटको समयमा शिक्षा नाजुक हुन्छ । जब विद्यार्थी र शिक्षकहरू शिक्षण-सिकाईबाट वञ्चित हुन्छन् तब तिनीहरूको राम्रो भविष्यको आशा गर्न पनि सकिन्न । आपतकालीन अवस्थाको शिक्षाले शारीरिक, मनोसामाजिक र बौद्धिक सुरक्षा प्रदान गर्दछ, जसले गर्दा जीवन बचाउन र जीवन यापन गर्नमा मद्दत मिल्छ ।

आपतकालीन अवस्थामा शिक्षाले खासगरी प्रभावित बालबालिका तथा किशोर-किशोरीहरूलाई सिकाईका लागि सुरक्षित स्थान उपलब्ध गराई पहिचानका लागि समेत सहयोग पुऱ्याएर जीवन जिउन मद्दत गर्दछ । शिक्षाले द्वन्द्व र विपदले ल्याएको मनोसामाजिक असरलाई सहज बनाउँदै सामान्य अवस्थामा फर्काउन र संकटको बेला भविष्य प्रतिको आसा जगाउँदै स्थायित्व प्रदान गर्न तथा भविष्यमा हुने आर्थिक स्थायित्वको लागि महत्वपूर्ण अवसर प्रदान गर्दछ । यसका साथै, शिक्षाले प्रभावित बालबालिकाहरूलाई दुर्व्यवहार, बालशैत्यमा भर्ना, यौन तथा लैङ्गिक हिंसा लगायतका शोषण हुनबाट जोगाई जीवन रक्षा गर्दछ । शिक्षाले आपतकालमा बाँच्न चाहिने सामान्य सरसफाई र स्वास्थ्य सम्बन्धि ज्ञान तथा सीपहरू प्रदान गर्दछ, जुन कुरा आपतकालमा एकदमै महत्वपूर्ण हुन्छ । शिक्षाको माध्यमबाट परिवारसँग विछोड भएका बालबालिकाहरूको पहिचान गर्न तथा तिनीहरूलाई आफ्नो परिवारसँग पुनर्मिलन गराउन र उच्च जोखिममा रहेका बालबालिकाको पहिचान गर्न मद्दत पुग्छ, जुन कुरा बालबालिका र तिनीहरूको परिवारले पनि चाहेका हुन्छन् र यद्यपि शिक्षा एउटा निरन्तर चल्ने प्रक्रिया हो, जुन विपदको बेलामा पनि अवरुद्ध हुनुहुन्न ।

२.३ शिक्षा अधिकार सम्बन्धी विश्वव्यापी प्रचलन

बाल अधिकार महासन्धि विश्वव्यापी घोषणालाई नेपाल सरकारले स्वीकार गरी सबै बालबालिकालाई आधारभुत तहको शिक्षा, अनिवार्य तथा निःशुल्क र प्रत्येक बालबालिकालाई माध्यामिक तहसम्मको शिक्षामा पहुँच र उपलब्ध गराउने प्रतिबद्धता (भाग २८) गरेको छ । त्यसै गरी, सरकारले सबैका लागि शिक्षा, सहस्राब्दी विकासका लक्ष्यहरू र दीगो विकासका लक्ष्यहरू समेत प्रवर्द्धन गरिरहेको छ, जुन कार्यक्रमहरू संसारभरका बालबालिकाहरूलाई आधारभुत तहको शिक्षा पुरा गराउने सुनिश्चितताका लागि विश्वव्यापी रूपमा कार्यान्वयन भइरहेका छन् ।

२.४ नेपाल सरकारका प्रतिबद्धताहरू

नेपाल सरकार आफैँ पनि अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरूसँग सम्बन्धित भएकाले विश्वव्यापी शिक्षाको मर्मलाई पुरा गर्न निरन्तर प्रयासरत छ । प्रत्येक नागरिकले आधारभुत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य रूपमा हासिल गर्नुपर्ने र माध्यामिक तहसम्मको निःशुल्क शिक्षा पाउने अधिकार नेपालको संविधानले कानून अनुसार प्रत्याभुति गरेको छ । यसै शर्तमा रहेर शिक्षा मन्त्रालयले नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको संघीय गणतन्त्रात्मक राज्य संरचना अनुरूप राष्ट्रको सामाजिक-आर्थिक रूपान्तरणका लागि आवश्यक स्वावलम्बी, प्रतिस्पर्धी, प्रवर्तनात्मक र मूल्य उन्मुख नागरिकको विकासमा योगदान पुर्याउने दूरदृष्टिका साथ विद्यालय क्षेत्र विकास योजना (२०१६-२०२३) लागु गरेको छ । सरकारको निरन्तर र दृढ प्रतिबद्धता अनुरूप, जनवरी २०१२ मा काठमाण्डौमा सम्पन्न शिक्षामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय कार्यशालाले नेपाल सरकारका उच्च तहका सचिव लगायतका पदाधिकारीहरू, यू.एन. का आवासीय प्रतिनिधि, अन्य सरोकार क्षेत्रका पदाधिकारीहरू, सेभ द चिल्ड्रेन लगायतका अन्तर्राष्ट्रिय र राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाका पदाधिकारीहरूको सहभागिता र प्रतिबद्धतामा (हस्ताक्षरमा) “शिक्षामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धि १० बुँदे घोषणा पत्र” जारी भयो । यस घोषणा पत्रले विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई शिक्षा नीति/नियमहरू तथा योजनाहरूमा मूल प्रवाहीकरण गर्नुपर्ने, शिक्षण सिकाईमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण, सुरक्षित विद्यालय र यसको प्रवर्द्धन, तथा सन् २०१४ मा विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषयहरूलाई जोड दिइएको थियो । सरकारले उपसचिव तहका पदाधिकारीको नेतृत्वमा विपद् जोखिम व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित कार्यको लागि शिक्षा विभागमा एउटा छुट्टै शाखा व्यवस्था गरेको छ । विद्यालय सुधार योजनाको विषयगत समूहमा विद्यालयको भौतिक पक्ष तथा गैर भौतिक पक्षका साथै आपतकालीन अवस्थाको पूर्व तयारी पक्षलाई समेत समावेश गरिएको छ । आर्थिक वर्ष २०१६/१७ मा शिक्षा विभागले विद्यालय क्षेत्र विकास योजना अन्तर्गत तीनवटा रणनीतिक प्राथमिकताहरू निर्धारण गरेको छ । जस मध्ये, विद्यालय सुरक्षा र विपद् जोखिम न्यूनीकरण प्राथमिकता प्राप्त रणनीतिको रूपमा पहिचान भएको छ । विद्यालय सुरक्षा र विपद् जोखिम न्यूनीकरण विषयलाई राष्ट्रिय पाठ्यक्रम खाकामा समावेश गर्ने, विद्यालयमा विपद्को पूर्वतयारी गर्ने, भूकम्पले क्षति पुर्याएका भवनहरूको प्रबलीकरण गर्ने, नयाँ निर्माण भएका तथा साविक विद्यालय भवनहरूको भौतिक अवस्थाको यकिन गर्ने जस्ता प्राथमिकता प्राप्त क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयन मार्फत विद्यालय सुरक्षा र विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूल प्रवाहीकरण गर्ने रणनीति लिइएको छ ।

विपद् प्रतिकार्य र पूर्व तयारीको अन्तिम जिम्मेवारी सरकारको हुने भएकाले नेपाल सरकारले विपद् पूर्व तयारी र प्रतिकार्यको समन्वय गर्ने सम्पूर्ण जिम्मा गृह मन्त्रालयलाई दिएको छ । यसका लागि

नेपाल सरकारले सन् २०१३ मा “राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा” निर्माण गरेको छ । गृह मन्त्रालयले अन्य मन्त्रालयहरु, संयुक्त राष्ट्र संघ अन्तर्गतका निकायहरु तथा अन्य अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघ संस्थाहरुको सहकार्यमा यस ढाँचाका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । उक्त ढाँचा अनुसार मानवीय कार्य गर्ने अन्य संस्थाहरुले विषयगत समूहको सह नेतृत्व गर्दछन् । शिक्षा समूहमा भने शिक्षा मन्त्रालयको नेतृत्वमा युनिसेफ र सेभ द चिल्ड्रेनले सह नेतृत्वकर्ताका रुपमा काम गर्दछन् ।

भाग ३ अवस्था र जोखिम विश्लेषण

३.१ गाउँपालिकाको जानकारी र सन्दर्भ विश्लेषण

नेपालको संविधान अनुसार नेपालको शासन प्रणाली संघीय ढाँचामा हुने व्यवस्था गरेको छ । जस अन्तर्गत नेपाललाई संघीय ढाँचामा लैजाने क्रममा ७ प्रदेश र ७५३ स्थानीय तहको व्यवस्था गरेको छ । जसमध्ये प्रदेश नं. ४ अन्तर्गत बागलुङ जिल्लालाई ४ नगरपालिका र ६ वटा गाउँपालिका गरी जम्मा १० स्थानीय तहको व्यवस्था गरिएको छ ।

बागलुङ जिल्लाका १० वटा स्थानीय तहमध्ये काँठेखोला गाउँपालिका पनि एक हो । साविक सिगाना गाविसको वडा नं. ६ र साविकको पाला गाविसको वडा नं. १ देखि ५ मिलाई वडा नं. १, साविक भीमापोखरा गाविस वडा नं. २, साविक धम्जा गाविस वडा नं. ३, साविक तंग्राम गाविस वडा नं. ४, साविक बिहुँ गाविसको वडा नं. ५ देखि ९ सम्म वडा नं. ५, साविक बिहुँ गाविसको वडा नं. १ देखि ४ सम्म वडा नं. ६, साविक रेश गाविस वडा नं. ७ र साविक लेखानी गाविस वडा नं. ८ गरी ८२.८८ वर्ग किलामीटरमा फैलिएको काँठेखोला गाउँपालिकाको जनसंख्या २२,८६५ रहेको छ ।

काँठेखोला गाउँपालिकाको पूर्वमा बागलुङ नगरपालिका, पश्चिममा ताराखोला गाउँपालिका र गलकोट नगरपालिका, उत्तरमा म्याग्दी जिल्ला र दक्षिणमा गलकोट र जैमिनी नगरपालिका रहेका छन् । काँठेखोला गाउँपालिकाको केन्द्र सुलडाँडा, अक्षेतेमा रहेको छ ।

काँठेखोला गाउँपालिका नेपालको मध्य पहाडी क्षेत्रको लगभग केन्द्रमा रहेको छ । यस क्षेत्रको अन्य भूभागमा भैं यो गाउँपालिका पनि साना ठूला भिराला पहाडहरू मिलेर बनेको छ । यस गाउँपालिका भएर काँठेखोला जस्ता साना खोलाहरू बग्दछन् भने अन्य स साना खहरेहरूको गणना गरेर साध्यै छैन । वर्षायाममा उग्रता का साथ बहने यी खहरे तथा खोलाहरूले भिरालो जमिनको फेदमा कटान गर्ने गरेको छ । त्यस्तै, पछिल्लो समय अत्याधिक संख्यामा सडक खन्ने क्रम तिब्र भएको छ । जमिनको भौगर्भिक अवस्थितिलाई कुनै ध्यान नदिई खनिएका यस्ता सडकहरूले अस्थिर जमिनको फेदी कटान गर्दा पहिरो र भल बाढीको प्रकोप बढिरहेको छ । यसरी खनिएका सडकलाई वर्षाको पानी सोहोरिएर बटान गर्ने, भल तथा लेदो बगेर बालीनाली, घरगोठ र विद्यालय जस्ता संरचनालाई पनि असर पुऱ्याइरहेको छ । पुराना गोरेटो बाटोलाई विस्थापन गर्दै खनिएका यी सडकहरूलाई वर्षायाममा पहिरोले अवरुद्ध गर्दा आवागमन नै अवरुद्ध हुने गरेको छ ।

विभिन्न अनुसन्धानले बागलुङ जिल्लालाई भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको जिल्लाको रूपमा संकेत गरेको छ । ईण्डियन प्लेट टिबेटन प्लेट मुनि धिसईरहेको हुनाले यस क्षेत्रलाई सक्रिय भौगर्भिक क्षेत्रको

रूपमा लिइन्छ । यस क्षेत्रको भूगर्भमा सक्रिय भौगर्भिक चिरा (fault) रहेको छ । विभिन्न वैज्ञानिक अनुसन्धानहरूले यस क्षेत्रमा वि.सं. २०७२ वैशाख १२ गते गोरखालाई केन्द्रविन्दु बनाएर गएको ७.९ स्केलको भूकम्प भन्दा पनि धेरै ठूलो भूकम्प भविष्यमा जान सक्ने आकलन गरेको छ (गोदा र अन्य, २०१५) । भूकम्पद्वारा सिर्जित पहिरोको संख्या कम भए ता पनि वर्षा जनित पहिरोको संख्याका आधारमा यो जिल्ला पहिरोबाट उच्च जोखिममा रहेको बुझ्न सकिन्छ (नेपाल प्रकोप जोखिम आँकलन, गृह मन्त्रालय, मिति नखुलेको) । त्यसै गरि नेपाल सरकारबाट सन् २०१० मा प्रकाशित जलवायु परिवर्तनबाट संकटासन्नताको नक्सांकनका अनुसार, यो जिल्ला जलवायु परिवर्तनबाट उत्पन्न विभिन्न असरहरूबाट उच्च जोखिममा रहेको छ ।

विपद्को इतिहास (अनुसुचि २) हेर्ने हो भने, काँठेखोला गाउँपालिका भूकम्प, बाढी-पहिरो, चट्याङ, आगलागी, हुरीबतास, हीमपात, असिना, सडक दुर्घटना र विद्युतिय दुर्घटना बाट प्रभावित क्षेत्र भएको देखिन्छ । विशेष गरी भूकम्प, पहिरो र हुरीबतासले विद्यालयको भौतिक पूर्वाधारहरूमै प्रभाव पारेको देखिन्छ भने अन्य प्रकोपहरूले पनि प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा शिक्षक, विद्यार्थी र नियमित शिक्षण सिकाई क्रियाकलापहरूलाई असर पुऱ्याएको छ । घर परिवार र समुदायमा घट्ने विपद्का घटनाले विद्यार्थीहरूमा मानसिक असर पुऱ्याई सिकाई उपलब्धिमा हास ल्याएको छ । हीमपात, हावाहरी र भूकम्पका कारण विद्यालय हप्तौँ सम्म बन्द भई पठन पाठन अवरुद्ध भएका घटनाहरू पनि छन् भने विद्यार्थी आवागमन गर्ने बाटो बाढी पहिरोका कारण अवरुद्ध भई विद्यालय जान नसकेका घटनाहरू पनि रहेका छन् । यसैगरि गृह मन्त्रालयद्वारा प्रकाशित तथ्यांकले (अनुसुचि ३) ले पनि यस क्षेत्रका मुख्य विपद्हरू भूकम्प, आगलागी, पहिरो र हुरी बतास रहेको देखाएको छ ।

३.२ मानवीय कार्ययोजना निर्माणका लागि तथ्याङ्क

यस योजना निर्माण कार्यका लागि काँठेखोला गाउँपालिकाको वि.सं. २०६८ को जनगणनाको उमेर समूह अनुसारको जनसंख्यालाई मुख्य आधार मानी विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकाहरूलाई तीन उमेर समूहमा वर्गीकरण गरी गणना गरिएको छ । जस अनुसार प्रारम्भिक बाल विकास, आधारभूत शिक्षा (कक्षा १ देखि ८) र माध्यमिक शिक्षा (कक्षा ९ देखि १२) रहेका छन् । समग्ररूपमा गणना गरिएको तहगत प्रतिशत तलको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४ विद्यालय जाने उमेर समूहका बालबालिकाहरूको तहगत विवरण

क्र.सं.	विद्यालय जाने उमेर समूहका बालबालिकाहरू	औसत प्रतिशत
क)	प्रारम्भिक बाल विकास (३ देखि ४ वर्ष)	

ख)	आधारभूत शिक्षा, कक्षा १ देखि ८ (५ देखि १२ वर्ष)	
ग)	माध्यामिक तह, कक्षा ९ देखि १२ (१३ देखि १६ वर्ष)	

जब आपतकालीन अवस्था आइपुग्छ, तत्काल प्रभावित वडा, टोल अथवा विद्यालयहरुमा गएर माथीको तालिका अनुसार उमेर समूहका बालबालिकाहरुको अनुमानित संख्या पत्ता लगाउनुपर्दछ। त्यसपछि, आपतकालको गम्भिरताको आधारमा प्रभावित बालबालिकाहरुको संख्या अनुमान गर्नुपर्दछ। यस्तो संख्या निर्धारण गर्न द्रुत लेखाजोखाको तथ्याङ्कलाई आधार मान्नुपर्दछ। उदाहरणका लागि एउटा ठूलो मापनको भूकम्पले गाउँपालिकाका सबै बालबालिका अर्थात् १०० प्रतिशत प्रभावित हुन सक्छन्। कुनै एउटा सानो पहिरोले केही संख्यामा मात्रै बालबालिका प्रभावित हुन सक्छन्। प्रभावित क्षेत्रका लागि प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्ने क्रममा कति प्रतिशत बालबालिकालाई लक्ष्य गर्ने भन्ने कुरा निर्णय गर्न उपरोक्त प्रतिशत (माथी तालिकाको प्रतिशतलाई) आधार मान्नुपर्दछ।

३.३ परिदृश्य (भूकम्प)

पश्चिम नेपाललाई केन्द्रविन्दु बनाएर मात्रा ८ (8 MW) वा सो भन्दा माथीका महाभूकम्पको लागि परिदृश्य योजना गर्नु कहालीलाग्दो हुन्छ। त्यो स्तरको भूकम्पले कुनै एउटा गाउँपालिका मात्र नभएर देशको ठूलो भागलाई प्रभावित बनाउने हुनाले त्यसका लागि राष्ट्रिय स्तरकै भैपरी योजना र सो बमोजिमको प्रतिकार्य आवश्यक पर्दछ। यो भैपरी योजना नेपालको शिक्षा क्षेत्रको लागि भैपरी योजना, २०१६ ले कल्पना गरेको परिदृश्यका आधारमा गरिएको छ। सो योजनाले चाहिँ बेलायतको दरहम विश्वविद्यालयले नेपाल सरकारका कर्मचारी, शैक्षिक संस्थाहरु तथा नेपालका गैर सरकारी संस्थाहरुसँगको सहकार्यमा गरेको वैज्ञानिक अनुसन्धानबाट प्राप्त भूकम्पको नयाँ परिदृश्य (२०१६) लाई आधारको रूपमा लिएको छ। उक्त अनुसन्धानका अनुसार, भविष्यमा गत २०७२ सालको गोरखा भूकम्प भन्दा ठूलो अर्थात् मात्रा ८ भन्दा ठूलो महाभूकम्पले पूर्वी नेपालका भन्दा पश्चिम नेपालका भूभागहरुमा अत्याधिक प्रभाव पार्नेछ।

यस्तो अवस्था हुँदा गाउँपालिकामा रहेको स्वास्थ्य संस्थाले थेग्न सक्नेछैन। जिल्ला सदरमुकाममा रहेका अस्पतालहरुमा पनि घाइतेहरुको भीड लाग्नेछ। औषधिहरुको अभाव हुनेछ तथा अस्पतालहरुले घाइते र बिरामीहरुको चाप धान्न सक्ने छैनन्। संरचनाहरुको विनाश र बाटो, पुल तथा हवाई मैदान

अवरुद्ध हुन गई राहत कार्य अवरुद्ध हुन गई राहत कार्य अवरोध/प्रभावित हुनेछ। सञ्चार नेटवर्कमा क्षति हुने र भएका नेटवर्कहरू अत्याधिक चाप पर्न गई सञ्चार क्षमताले भ्याउन नसकी सूचनाको अभावमा प्रभावित क्षेत्रमा राहत सामग्री समयमा पुऱ्याउन नसक्दा स्थिति अझ गम्भीर हुन जान्छ। शुरुको अवस्थामा स्थानीय सरकारको प्रतिकार्य क्षमता सीमित हुनेछ। पछि पनि यति ठूलो महाविनाशको सामना गर्न प्रतिकार्यका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारको भर पर्नु पर्ने हुनेछ।

भूकम्पका मुख्य प्रभावहरू

- ❖ कमजोर भौतिक संरचनाहरू र छरिएको बस्तिका कारणले गाउँपालिकाको जनसंख्याको ठूलो हिस्सा उच्च जोखिममा छ र यसले २६ हजार मानिसहरू प्रभावित हुनेछन्। अधिकांश प्रभावितहरूले एक हप्ता सम्म राहत पाउन सक्ने छैनन्। संघबाट र देश बाहिरबाट आउने राहतका लागि त ३०-४० दिन सम्म पनि लाग्न सक्नेछ।
- ❖ गाउँपालिकाका अधिकांश भवनहरू भूकम्प प्रतिरोधी पविधिबाट बनाईएका छैनन्। ठूलो तहको भुईँचालो आएको खण्डमा ८० प्रतिशत घरहरू ध्वस्त हुनेछन् र बाँकी घरहरू पनि भत्किएर बस्नका लागि असुरक्षित हुनेछन्। संरचनागत असुरक्षित भवनहरू विद्यालयको रूपमा प्रयोग गर्न नसकिने भएकाले संक्रमणकालीन सिकाई स्थानहरू आवश्यक पर्नेछन्।
- ❖ भवन तथा संरचनाहरू भत्किएर बनेको भग्नावशेषको थुप्रोले अन्य प्रकोप बढाउने, पहिरो गएर सडक, बाटोघाटो थुनिने तथा ओहोर दोहोर गर्न कठिनाई हुने हुन्छ। खुला स्थान प्रशस्त भए ता पनि सबै विद्यालयको लागि अस्थायी सिकाई केन्द्र निर्माण गर्न उपयुक्त र पर्याप्त जमिन उपलब्ध नहुन सक्छ। नीजि तथा सार्वजनिक स्थानमा त्यस्ता केन्द्र निर्माण गर्दा सामाजिक द्वन्द्व उत्पन्न हुन सक्छ।
- ❖ घाइतेहरू सम्म पुग्नका लागि भग्नावशेषहरूलाई सही तरिका र होसियारीपूर्वक पन्छाउन अनिवार्य हुन्छ। भग्नावशेष भित्र पुरिएका घाइतेहरूलाई उद्धार गर्न सावधानी अपनाउनुपर्ने र उद्धार कार्यमा अनुभवि हुनुपर्ने भएकाले यो प्रक्रियाले धेरै समय लिन (ढिलो हुन) सक्छ।
- ❖ पानी वितरण प्रणाली दुई तीन हप्तासम्म प्रभावित हुन सक्ने भएकाले हैजा जस्ता पानीबाट फैलने रोगहरू महामारीको रूपमा देखिन सक्छन्।

भूकम्प असरको परिदृश्य

काँठेखोला गाउँपालिकामा भूकम्पको कारणले शिक्षामा पर्ने असर

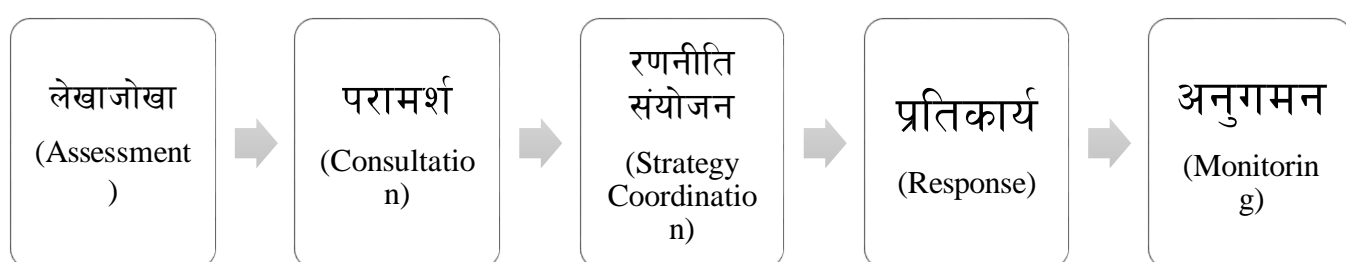
- ❖ भत्किएको विद्यालय भवनहरु पन्छाउने कार्य गर्नुपर्नेछ ।
- ❖ ..... हजार बालबालिका विद्यालय जानबाट वञ्चित हुनेछन् ।

काँठेखोला गाउँपालिकामा भूकम्पबाट प्रभावित जनसंख्या

मृत्यु हुनेको संख्या	घाइते संख्या	विस्थापित	पूर्णरूपले ध्वस्त घरहरु	भत्किएका घरहरु	पूर्णरूपले ध्वस्त विद्यालयहरु	भत्किएका विद्यालयहरु
५० जना	५०० जना	१,५०० जना	४,०००	२,०००	२०	३६
शिक्षा	उमेर समूह	विस्थापित १,५०० को प्रतिशत		विद्यालय उमेरका विस्थापित बालबालिकाको संख्या		
आधारभूत तह	३ देखि ४ वर्ष उमेरका (प्रारम्भिक बाल विकास/पूर्व प्राथमिक)	४		६०		
	५ देखि १२ वर्ष उमेरका (कक्षा १ देखि ८)	२०		३००		
माध्यामिक तह	१३ देखि १६ वर्षका (कक्षा ९ देखि १२)	१०		१५०		
३ देखि १६ वर्ष उमेरका कुल विस्थापित बालबालिका					५१०	

भाग ४ प्रतिकार्य रणनीति

समग्र मानवीय सहायत (प्रतिकार्य) मा शिक्षा समूहले कसरी योगदान गर्ने भन्ने कुरा स्थापीत गर्ने जिम्मेवारी शिक्षा समूहको हो । शिक्षा समूहले समग्र मानवीय सहायता (प्रतिकार्य) योजनाका रणनीतिक उद्देश्यहरूसँग मेल खाने गरी आफ्नो उद्देश्यहरु र प्राथमिकताका क्रियाकलापहरु निर्माण गर्नुपर्छ । शिक्षा समूहको दिर्घकालीन लक्ष्य अनुसारका कार्यहरुले विपद् अघिसम्म विद्यालयमा रहेका तर हाल विस्तापित/प्रभावित भएका बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरुको सिकाईलाई सुनिश्चित गर्नुपर्दछ ।

क्षतिको विवरण (तथ्याङ्क) संकलन र विश्लेषण

शिक्षा मन्त्रालय, शिक्षा विभाग, साभेदार संस्थाहरु र प्रभावित समुदाय सँगको परामर्श

शिक्षा मन्त्रालय, शिक्षा विभाग, शिक्षा समूह र वार्षिक योजना बीचको संयोजन

रणनीतिको कार्यान्वयन

शिक्षा समूहको कसले, कहाँ र के गर्ने भन्ने तालिकाका आधारमा उद्देश्यहरुको अनुगमन

निम्न लिखित उद्देश्यहरु र प्राथमिकता प्राप्त क्रियाकलापहरु सन् २०१५ को भूकम्पबाट भएका सिकाईका आधारमा निर्माण र परिमार्जन गरिएका हुन्, जसलाई जुनसुकै आपतकालीन परिदृश्यहरुमा पनि सुरुवात गर्न सकिन्छ ।

उद्देश्यहरु:

भैपरि योजनाको दुरदृष्टि यसप्रकारको छ ,

“विपद्बाट प्रभावित सम्पूर्ण बालबालिका तथा किशोरकिशोरीहरूको सुरक्षा, विकास र राम्रो अवस्थामा फर्काइ स्थायीत्वका लागि सहजीकरण गर्न तत्काल सुरक्षित वातावरणमा गुणस्तरीय शिक्षाको पहुँच वा निरन्तरताको सुनिश्चित गर्ने ।”

भैपरि योजनाको लक्ष्य:

मानवीय सहायता आवश्यक पर्ने आपतकालीन अवस्थामा प्रभावकारी शिक्षा प्रतिकार्यको लागि प्रारम्भिक पुनर्प्राप्तिको चरण समेत भएको एउटा प्रणालीगत, संगठित प्रतिकार्य र पूर्वतयारी योजनालाई सुदृढ बनाउने, जसमा पूर्वानुमान र प्रभावकारी अन्तर निकाय प्रतिकार्यको सुनिश्चितताको लागि मापदण्डहरू, नीतिगत व्यवस्था, प्रतिकार्य क्षमता निर्माण र कार्यान्वयनमा सहयोगको व्यवस्था भएको हुनेछ ।

विशिष्ट उद्देश्यहरू

- ❖ विपद् पछिको दुई हप्ताको समयमा प्रभावित बालबालिका तथा शिक्षकहरूलाई सामान्य अवस्थामा फर्काउने ।
- ❖ विपद् प्रभावित विद्यालय तथा समुदायका सम्पूर्ण बालिका र बालकहरू खास गरी अपाङ्गता भएका तथ दलित परिवारका बालबालिकाहरूलाई सक्षम, सशक्त र सुरक्षित वातावरणमा गुणस्तरीय शिक्षाको अवसर सुनिश्चित गर्ने ।
- ❖ बालबालिका तथा समुदायलाई उत्थानशील बनाउन र समृद्धिलाई पुनःस्थापना गर्न उनीहरूको उमेर सुहाउँदो गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने, जसबाट उनीहरूले जीवन बचाउने तथा विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी सीपहरू र मनोसामाजिक सेवा पाउन सकुन् ।

शिक्षा समूह उद्देश्य १: विपद् पछिको दुई हप्ताको समयमा प्रभावित बालबालिका तथा शिक्षकहरूलाई सामान्य अवस्थामा फर्काउने ।

सुचक (उपलब्धि) (Indicator/ Outcome)	आधाररेखा (Baseline)	लक्ष्य (Target)
संरक्षण समूह (Protection Cluster) सँगको समन्वयमा स्थापित बालमैत्री स्थान (CFS) को मनोरञ्जन केन्द्रमा पहुँच भएका बालबालिकाहरूको संख्या		

क्रियाकलापहरू	ठेगाना/स्थान	सुचक (प्रतिफल)	आधार रेखा	लक्ष्य
<p>१. क) संरक्षण समूहको सहयोगमा बाल मैत्री स्थानको स्थापना गर्ने</p> <p>ख) मनोरञ्जनात्मक सामग्रीको वितरण गर्ने</p>		<p>- संरक्षण समूहको सहयोगमा स्थापना भएको बालमैत्री स्थानको संख्या</p> <p>- मनोरञ्जनात्मक सामग्रीबाट लाभान्वित हुने बालबालिकाको संख्या</p> <p>- मनोरञ्जनात्मक सामग्रीबाट लाभान्वित हुने अपाङ्गता भएका बालबालिकाको संख्या</p>		

शिक्षा समूह उद्देश्य २: विपद् प्रभावित विद्यालय तथा समुदायका सम्पूर्ण बालिका र बालकहरू खास गरी अपाङ्गता भएका तथ दलित परिवारका बालबालिकाहरूलाई सक्षम, सशक्त र सुरक्षित वातावरणमा गुणस्तरीय शिक्षाको अवसर सुनिश्चित गर्ने ।

सुचक (उपलब्धि) (Indicator/ Outcome)	आधाररेखा (Baseline)	लक्ष्य (Target)
१. अस्थायी सिकाई स्थान वा कक्षाकोठाहरूको पुनर्स्थापना गरी आपतकालीन अवस्थामा शिक्षाको पहुँच पुऱ्याइएका बालबालिकाहरूको संख्या		

क्रियाकलापहरू	ठेगाना/स्थान	सुचक (प्रतिफल)	आधार रेखा	लक्ष्य
१.क) सुरक्षित अस्थायी सिकाई स्थान र प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रहरू स्थापना गर्ने ।		- स्थापना भएका अस्थायी सिकाई स्थान र प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रहरूको संख्या		

<p>ख) कक्षाकोठाहरुको पुनर्स्थापना गर्ने ।</p>		<ul style="list-style-type: none"> - पुनर्स्थापना गरिएको कक्षाकोठाहरुको संख्या - अस्थायी सिकाई स्थानमा पहुँच भएका अपाङ्गता भएका बालबालिकाको संख्या 		
<p>ग) अस्थायी सिकाई स्थान, प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र र पुनर्स्थापना गरिएको कक्षाहरुका लागि स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाईको पर्याप्त व्यवस्था मिलाउने ।</p>		<ul style="list-style-type: none"> - स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाईको समुचित व्यवस्था गरिएको अस्थायी सिकाई स्थान, प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र र पुनर्स्थापना गरिएको कक्षाकोठाहरुको प्रतिशत 		
<p>घ) प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रका सामग्रीहरु वितरण गर्ने ।</p>		<ul style="list-style-type: none"> - बाल विकासका सामग्रीहरुबाट लाभान्वित हुने बाल बालिकाको संख्या - बाल विकासका सामग्रीहरुबाट लाभान्वित हुने अपाङ्गता भएका बाल बालिकाको संख्या 		
<p>ड) विद्यालय सिकाई सामग्रीहरुको वितरण गर्ने</p>		<ul style="list-style-type: none"> - आपतकालीन सिकाई बाकसबाट लाभान्वित हुने बालबालिकाको संख्या - आपतकालीन सिकाई बाकसबाट लाभान्वित हुने अपाङ्गता भएका बालबालिकाको संख्या 		

शिक्षा समूह उद्देश्य ३: बालबालिका तथा समुदायलाई उत्थानशील बनाउन र समृद्धिलाई पुनःस्थापना गर्न उनीहरूको उमेर सुहाउँदो गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने, जसबाट उनीहरूले जीवन बचाउने तथा विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी सीपहरू र मनोसामाजिक सेवा पाउन सक्नु ।

सुचक (उपलब्धि) (Indicator/ Outcome)	आधाररेखा (Baseline)	लक्ष्य (Target)
१. मनोसामाजिक सेवा, जीवन बचाउने सीप, विपद् जोखिम न्युनीकरणमा तालिम प्राप्त शिक्षकहरूको संख्या		
२. विपद् जोखिम न्युनीकरण, जीवन बचाउने सीप र विद्यालय क्षेत्रमा विद्यालय सुरक्षाका उपायहरूबारे ज्ञान भएका बालक तथा बालिकाहरूको संख्या		

क्रियाकलापहरू	ठेगाना/स्थान	सुचक (प्रतिफल)	आधार रेखा	लक्ष्य
१. क) मनोसामाजिक सहयोग विषयको शिक्षक तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने		- मनोसामाजिक सहयोग विषयमा तालिम पाउने शिक्षकहरूको संख्या		
१. ख) जीवन बचाउने तथा सरसफाई प्रवर्द्धन विषयमा शिक्षक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।		- जीवन बचाउने तथा सरसफाई प्रवर्द्धन विषयमा तालिम लिएका शिक्षकहरूको संख्या		
१. ग) विपद् जोखिम न्युनीकरण र पहिलेको अवस्था भन्दा राम्रो (Build Back Better) को मर्म अनुरूप विपद् पुनर्प्राप्ति विषयमा शिक्षक तालिम सञ्चालन गर्ने ।		- विपद् जोखिम न्युनीकरण र विपद् पुनर्प्राप्ति विषयमा तालिम लिएका शिक्षकहरूको संख्या		
२. क) विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा विद्यालय सुरक्षाका क्रियाकलापहरू विषयमा		- विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा विद्यालय सुरक्षाका क्रियाकलापहरू		

विद्यार्थीहरूलाई तालिम सञ्चालन गर्ने ।		विषयमा तालिम लिएका विद्यार्थीहरूको संख्या		
२. ख) विपद्को समयमा तत्काल परिचालित हुने विद्यालय सहयोग स्वयंसेवी समूहको गठन गर्ने ।		- विद्यालय सहयोग स्वयंसेवी समूहको संख्या र प्रतिकार्यको लागि तयारी		

प्राथमिकताका क्रियाकलापहरू

१. विपद्को घटना पछि गाउँपालिका शिक्षा शाखाले नेतृत्व गरेको शिक्षा समूहले स्तरीय कार्यसञ्चालन प्रक्रिया (Standard Operating Procedure) अनुसारका उचित क्रियाकलापहरू गरेर आपतकालीन अवस्थालाई व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।
२. विद्यालयहरूको भौतिक पक्षको लेखाजोखा गरी (क) क्षमता निर्धारण गर्ने (ख) क्षति भएकालाई सुरक्षित र असुरक्षित छुट्याउने ।
३. अति प्रभावित बालबालिकाहरूका लागि अस्थायी सिकाई केन्द्रहरूको (बाल विकास केन्द्र तथा अस्थायी सिकाई कक्षा) स्थापना गरी उनहरूको सुरक्षा, पहुँचमा समावेशीता, लैङ्गिक संवेदनशील खानेपानी, स्वास्थ्य र सरसफाई सुविधा, संरक्षण सेवाहरूको सुनिश्चितता गर्दै संरचनागत स्थायीत्व र भविष्य प्राप्तिको आशा जगाउने।
४. बालबालिकाहरूका शिक्षण-सिकाईका क्रियाकलापहरू र मनोरञ्जनका अवसरहरू (प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र समेत) का लागि अति आवश्यक आपतकालीन शिक्षाका सिकाइ सामग्रीहरू वितरण गर्ने, जसले गर्दा बालबालिकाहरू आफ्नो सिकाईलाई निरन्तरता दिँदै तनावबाट मुक्त हुने कुराको सुनिश्चितता होस् ।
५. विपद् पूर्वतयारी, संरक्षण, सरसफाई प्रवर्द्धन, पोषण तथा स्वास्थ्यका सन्देशहरूलाई समेत समावेश गरी मनोसामाजिक सहयोग र जीवन रक्षाका सीपहरू विषयको तालिम शिक्षक तथा सहजकर्ताहरूलाई दिने ।
६. विद्यालय पुनः सञ्चालन र भग्नावशेषहरू पन्छाउने कार्यका लागि समुदाय परिचालन गर्ने ।

७. प्रभावित विद्यालय र समुदायहरूको निरन्तर अनुगमन गरेर आपतकालीन अवस्थामा शिक्षाका मापदण्डहरू (Interagency Network for Education in Emergency {INEE}'s minimum standards) अनुसार शिक्षाको मानवीय प्रतिकार्य भएको सुनिश्चित गर्ने ।

८. मानवीय सहायता प्रतिकार्यका बेला प्रभावित परिवारहरूका साभ्का सरोकारका आवश्यकताहरूलाई परिपूर्ति गर्न खास गरी बाल संरक्षण, खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई, बन्दोबस्ति, स्वास्थ्य तथा पोषण लगायतका समूहहरू (clusters) सँग संयोजन गरी शिक्षाका प्रतिकार्य सञ्चालन गर्ने ।

९. सामग्री सहयोगका लागि निम्न सर्तहरू पालना गर्नुपर्नेछ ।

क) Student Kit (Junior), पहिला यसलाई child kit भनिन्थ्यो : Student Kit प्रत्येक बालबालिकालाई स्थानीय स्तरको आपतकालीन अवस्थामा व्यक्तिगत रूपमा उपलब्ध गराइन्छ, जुन ६० बालबालिकाहरूलाई लक्ष्य गरिएको छ । यदि ठूलो तहको विपद्, जसले ६० भन्दा बढी बालबालिकाहरूलाई प्रभावित बनाएको छ भने यस सुचिमा भएको क वर्गको छ वटा सामानको सेट भएको भोला दिने (अनुसुचि...)

ख) Student Kit (Adolescents) (किशोरकिशोरीहरूका लागि): यो किट स्थानीय स्तरको आपतकालीन अवस्थामा किशोरकिशोरीहरूलाई व्यक्तिगत रूपमा उपलब्ध गराइन्छ । यो किट १०० जना सम्मलाई लक्षित छ । तर ठूलो तहको आपतकालमा यस सुचिमा भएको क वर्गको सेट भोला मात्र उपलब्ध गराइने छ । लैङ्गिक आवश्यकता पुरा गर्न किशोरीहरूलाई प्याड उपलब्ध गराइने छ । तर यो सामग्री छुट्टै व्यवस्था गरी वितरणका बेला मात्र किशोरीहरूका भोलामा राखिनेछ (अनुसुचि ...)

ग) नगद भौचर: यदि प्रभावित क्षेत्र ज्यादै दुर्गम छ, जहाँ आपतकालीन अवस्थामा शिक्षाका सिकाई सामग्रीहरू पठाउन असंभव छ, तर प्रभावित क्षेत्रको स्थानीय बजारमा आपतकालीन अवस्थाका सिकाई सामग्रीहरू उपलब्ध भई ती सामग्री छिटो छरितो किसिमले पाइन्छ भने मात्र नगद सहयोग दिइन्छ ।

भाग ५: पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना

५.१ प्रतिकार्य योजना

प्रतिकार्य गर्नुपर्ने समय	प्रतिकार्य गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार संस्था सहयोगी संस्था	कैफियत
०-७२ घण्टा	<ul style="list-style-type: none"> ● अवस्थाको अद्यावधिक जानकारी लिन स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, वा जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सँग सञ्चार सम्बन्ध स्थापीत गर्ने । आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सक्रिय नभएको खण्डमा नेपाली सेना र नेपाल प्रहरी सँग सम्बन्ध स्थापीत गर्ने । ● अवस्थाको ताजा जानकारीका लागि विद्यालयका प्र.अ.हरु (अनुसुचि...), विपद् व्यवस्थापन श्रोत शिक्षक, वा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष अथवा कुनै पनि भरपर्दो सुचनाका श्रोतहरु सँग सम्बन्ध स्थापीत गर्ने । ● शिक्षा समूहको कोर टिम (core team) सँग बैठक बस्ने । ● स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी हुने । ● शिक्षा समूहका सबै सदस्यहरुलाई स्थानीय तहमा अवस्था अद्यावधिक गराउने र सतर्क रहन सन्देश पठाउने । ● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, प्रदेश शिक्षा समूह लाई अवस्था अद्यावधिक गराउने । ● पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको आधारभुत सुचनाका लागि भैपरि योजनालाई आधार लिने । ● अन्य श्रोतको सुचनाहरु पुनरावलोकन गरेर प्रभावित जनसंख्या तथा विद्यालयहरु अनुमान गर्ने । ● शिक्षा समूहका सबै सदस्यहरुको सहभागितामा आपतकालीन अवस्थाबारे अद्यावधिक रहन बैठक बस्ने, बोलाउने । 	<p>क्लस्टर लिडः शिक्षा शाखा</p> <p>शिक्षा शाखा</p> <p>शिक्षा शाखा</p>	

प्रतिकार्य गर्नुपर्ने समय	प्रतिकार्य गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार संस्था सहयोगी संस्था	कैफियत
	<ul style="list-style-type: none"> ● यदि शिक्षा क्षेत्र पनि प्रभावित भएको छ भने तत्काल आपतकालीन अवस्थामा शिक्षाका आवश्यकताहरु पहिचान गर्न सञ्चालन हुने प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment) मा संलग्न हुने । ● स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति र आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग निरन्तर समन्वयमा रहने । ● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला शिक्षा समूह र प्रदेश शिक्षा समूहलाई स्थितिको अद्यावधिक गराईराख्ने । 		
७२ घण्टा देखि २ हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> ● बहुक्षेत्रिय प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Multisectoral Initial Rapid Assessment- MIRA) मा संलग्न हुने । ● स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला शिक्षा समूह र प्रदेश शिक्षा समूहलाई निरन्तर शिक्षा क्षेत्रको अद्यावधिक गर्ने । ● स्थानिय शिक्षा समूहको बैठक गरिरहने । बैठक आवश्यकता अनुसार बस्न सकिन्छ । आवश्यकता अनुसार पहिलो हप्ता दैनिक रुपमा, दोश्रो हप्ता कम्तिमा तीन पटक, तेश्रो हप्ता देखि हप्ताको १ पटकका दरले बैठक बस्न सकिन्छ । ● MIRA को प्रतिवेदनलाई विश्लेषण गरेर आपतकालीन शिक्षाका आवश्यकताहरु पहिचान गर्ने । ● आवश्यक देखिएमा विद्यालय, कक्षाकोठाहरुको क्षतिको लेखाजोखा गरी सुरक्षित विद्यालयको सुनिश्चितता गर्न अस्थायी सिकाई केन्द्रको आवश्यकता पहिचान गर्ने । 	शिक्षा शाखा शिक्षा शाखा शिक्षा शाखा शिक्षा समूह शिक्षा समूह	

प्रतिकार्य गर्नुपर्ने समय	प्रतिकार्य गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार संस्था सहयोगी संस्था	कैफियत
	<ul style="list-style-type: none"> ● आपतकालीन बजेट परिचालन गरी तत्काल सहयोगका लागि जिल्ला र प्रदेश मार्फत संघीय सरकार समक्षा अपिल गर्ने । सहयोग आह्वान गर्दा नेपाल विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०१३ को अनुसार गर्ने । स्थानीय रुपमा क्रियाशिल राष्ट्र तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु, सामुदायीक संगठन, संघ संस्था, सञ्जालहरुलाई स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत सहयोगका लागि आह्वान गर्ने । ● बाल मैत्री स्थानहरु (child friendly spaced- CFSs) स्थापनका लागि स्थानीय स्तरका वडा समिति, समुदाय, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, युवा समूह परिचालन गर्ने । ● अस्थायी सिकाई स्थान निर्माण र सञ्चालनका काम गर्नका लागि उपयुक्त हुने ठाउँमा नगद निकास दिने । ● प्रभावित क्षेत्रका बाल मैत्री स्थान, अस्थायी सिकाई केन्द्रमा चाहिने सिकाई/ मनोरञ्जनका सामग्री तथा अन्य सिकाई सामग्रीहरु हुवानी गर्ने उपलब्ध गराउने । ● प्रोटेक्सन क्लस्टरसँगको समन्वयमा मनोरञ्जनका सामग्रीहरु भएको तथा बालक र बालिकाहरुको लागि छुट्टाछुट्टै पानी तथा सरसफाईको प्रबन्ध भएको बाल मैत्री स्थानहरु उचित स्थानमा स्थापना गर्न सहयोग गर्ने । ● अस्थायी सिकाई केन्द्र पहिलो चरण उचित स्थानमा बालक तथा बालिकाहरुको लागि छुट्टाछुट्टै पानी तथा सरसफाईको प्रबन्ध भएको, स्थानीय स्तरमा पाइने सामग्रीहरु जस्तै तारपोलिनको छानो, बाँसको संरचना र अन्य स्थानीय सामग्रीहरु प्रयोग गरी निर्माण गर्ने । 	<p>स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति</p> <p>गै.स.स. महासंघको फोकल संस्था शिक्षा शाखा</p>	

प्रतिकार्य गर्नुपर्ने समय	प्रतिकार्य गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार संस्था सहयोगी संस्था	कैफियत
	<ul style="list-style-type: none"> ● बालमैत्री स्थान र सिकाई केन्द्रहरु सञ्चालनमा साभेदारी/ सहकार्यका लागि संरक्षण, खानेपानी, स्वास्थ्य र सरसफाई, आवास, शिविर समन्वय तथा व्यवस्थापन र प्रारम्भिक पुनर्लाभ समूहसँग सम्बन्ध स्थापना गर्ने । ● संरक्षण समूहसँग सहकार्य गरी प्रभावित बालबालिका तथा शिक्षकहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने । ● विद्यालय फर्काउने अभियान सञ्चालन गर्ने । ● होस्ट विद्यालयहरुलाई विस्थापित विद्यार्थीहरु भर्ना गर्न सहयोग गर्ने । ● महिला तथा पुरुष शिक्षकहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श, स्वास्थ्य तथा सरसफाई, विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विद्यालय सुरक्षा तथा आपतकालीन शिक्षाका सामग्रीहरुलाई प्रयोग सम्बन्धी तालिम दिने । ● बालबालिकाहरुलाई जीवन जिउने सन्देशहरु, स्वास्थ्य र सरसफाई, स्वस्थ जीवनका लागि गर्नुपर्ने अभ्यासहरु तथा लैङ्गिक हिंसा र यौन दुर्व्यवहारबाट बच्ने उपायहरु सिकाउने । ● अस्थायी सिकाई केन्द्रहरु सञ्चालनका लागि लैङ्गिक पक्षलाई समावेशी बनाउँदै सरकारी विद्यालयका शिक्षकहरु तथा स्वयंसेवी शिक्षकहरु नियुक्त गर्ने । 		
तेश्रो देखि चौथो हप्ता	<ul style="list-style-type: none"> ● ३ देखि ४ वर्षका बालबालिकाहरुलाई बालमैत्री स्थानहरुबाट बाल विकास केन्द्रमा पठाउन र ५ वर्षदेखि माथीका बालबालिकाहरुलाई अस्थायी सिकाई केन्द्रमा पठाउन सहयोग गर्ने । 	शिक्षा शाखा	

प्रतिकार्य गर्नुपर्ने समय	प्रतिकार्य गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार संस्था सहयोगी संस्था	कैफियत
	<ul style="list-style-type: none"> ● बाल मैत्री स्थान र अस्थायी सिकाई केन्द्रहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि समुदाय र विद्यालय व्यवस्थापन समितिहरुलाई सहयोग र परिचालन गर्ने । ● सञ्चालन भइरहेका आपतकालीन अवस्थामा शिक्षा कार्यक्रमका क्रियाकलापहरुको अनुगमन/सहजीकरण गरेर समावेशी र बालमैत्री सिकाई वातावरण लागु भएको सुनिश्चित गर्ने । ● विशेष संरक्षण र स्वास्थ्य सेवा आवश्यक भएका बालबालिकाहरुलाई रिफर गर्ने परिपाटि स्थापित गर्ने । ● स्थानीय शिक्षा समूहको बैठक हप्ताको एक पटक वा आवश्यकता अनुसार बस्ने। जिल्ला र प्रदेश शिक्षा समूहको बैठकमा सहभागी हुने । ● निरन्तर आपतकालीन अवस्थामा शिक्षाका बारेमा अद्यावधिक गर्ने । ● विपद् पश्चातको आवश्यकताको लेखाजोखा आँकलन (Post Disaster Needs Assessment-PDNA) मा संलग्न भई राष्ट्रिय योजना आयोगलाई सहयोग गर्ने । 		
५ देखि ८ हप्ता (२ महिना पछि)	<ul style="list-style-type: none"> ● सञ्चालन भइरहेका आपतकालीन अवस्थामा शिक्षा कार्यक्रमका क्रियाकलापहरु पुनरावलोकन गर्ने र अस्थायी सिकाई केन्द्र पहिलो चरणबाट दोश्रो चरणमा रुपान्तरण गर्न अर्ध स्थायी प्रकृतिको संरचना, जस्तै: जस्तापाता, काठपात, ढुङ्गा आदि प्रयोग गरेर मौसम अनुकूल बनाउने । ● शिक्षाको दीर्घकालीन पुर्नप्राप्तिका क्रियाकलापहरुको लागि पहिचान, योजना र स्रोत परिचालनका लागि शिक्षा समूहको समन्वय बैठक बस्ने । 	शिक्षा शाखा	

प्रतिकार्य गर्नुपर्ने समय	प्रतिकार्य गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार संस्था सहयोगी संस्था	कैफियत
	<ul style="list-style-type: none"> दीर्घकालीन पुर्नप्राप्ति आवश्यकताहरुको विस्तृतीकरणका लागि शिक्षा समूहको विस्तृत लेखाजोखा कार्यशाला सञ्चालन गर्ने । 		
तेश्रो महिना र त्यसपछि	<ul style="list-style-type: none"> निरन्तर आपतकालीन अवस्थाको अद्यावधिक गर्ने । Build Back Better Schools को मर्म अनुरूप शैक्षिक क्रियाकलापहरुको पुर्नप्राप्तिका लागि स्थानिय रुपमा क्रियाशिल राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघ संस्था र दातृ निकायको परिचालन गर्ने । संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारले परिचालन गरेका त्यस्ता निकाय र संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने । बृहत्तर विद्यालय सुरक्षा ढाँचाको अनुसार प्रभावित क्षेत्रका विद्यालयहरुमा विपद् जोखिम न्युनीकरण र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने । 	शिक्षा शाखा विद्यालयहरु	

५.२ पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार व्यक्ति वा संस्था	कहिले	कार्य प्रगति अवस्था	कैफियत
१	विपद् व्यवस्थापन सँग सम्बन्धित स्थानिय मुख्य निकाय तथा संस्थाहरुको सम्पर्क व्यक्तिहरुको टेलिफोन/मोबाइल सम्पर्क नम्बर, इमेल ठेगाना आदि अद्यावधिक गर्ने ।	शिक्षा शाखा, सहयोग: नेपाल गाजा डेवलपमेन्ट फाउण्डेसन	प्रत्येक छ महिनामा		
२	शिक्षा समूहका सम्पूर्ण सदस्य संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने ।				

क्र. सं.	पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार व्यक्ति वा संस्था	कहिले	कार्य प्रगति अवस्था	कैफियत
३	शिक्षा समूहका प्रत्येक सदस्य संस्थाका सम्पर्क व्यक्ति र विज्ञताको क्षेत्र, सदस्य संस्थाले मानवीय सहायतामा पुऱ्याउन सक्ने योगदान र संस्थाको नक्साङ्कन तथा उक्त कार्यका लागि उपलब्ध गराउन सक्ने श्रोतको पहिचान गर्ने ।	शिक्षा शाखा, सहयोग: नेपाल गाजा डेवलपमेन्ट फाउण्डेसन	२०७५ आषाढ	आवधिक रुपमा पुनरावलोकन गर्ने ।	
४	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला शिक्षा समूह, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई तथा प्रदेश शिक्षा समूहको पूर्वतयारी तथा समन्वय बैठकमा उपस्थित भएर शिक्षा समूहको अद्यावधिक गर्ने र पूर्वतयारी प्रवर्द्धन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	निरन्तर		
५	समयमा उचित प्रतिकार्य भएको सुनिश्चित गर्न आपतकालीन अवस्थामा शिक्षा कार्यक्रम अनुगमन टोली स्थापीत गर्ने ।	शिक्षा शाखा, सहयोग: नेपाल गाजा डेवलपमेन्ट फाउण्डेसन	२०७५ भाद्र		
६	आपतकालीन अवस्थामा शिक्षालाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय रुपमा क्रियाशिल विभिन्न क्लस्टर (समूह) हरु सँग समन्वय गर्ने । अन्तर समूह समन्वय बैठकहरुमा भाग लिई विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका साभा सवालहरुलाई सम्बोधन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	निरन्तर		
७	बालक तथा बालिकाहरुका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको समेत व्यवस्था गरी लैङ्गिक मैत्री तथा अपाङ्गमैत्री खानेपानी, स्वास्थ्य	शिक्षा शाखा, समन्वय: वास र संरक्षण क्लस्टर	निरन्तर		

क्र. सं.	पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार व्यक्ति वा संस्था	कहिले	कार्य प्रगति अवस्था	कैफियत
	तथा सरसफाईको सेवा सुविधा भएको सुनिश्चित गर्ने ।				
८	भैपरि योजनाको पूर्वतयारी कार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अवस्था आवधिक रुपमा पुनरावलोकन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	६-६ महिनामा		
९	समयमै कदम चाल्न हुन सक्ने (सामान्य) विपद् र मानवीय सहायतको अवस्था बारे समूहका सदस्यहरुलाई अद्यावधिक गराइराख्ने ।	शिक्षा शाखा	त्रैमासीक रुपमा		
१०	भैपरि योजनाको प्रभावकारिता परिक्षण गर्न सिमुलेसन अभ्यास गराउने ।	शिक्षा शाखा,सहयोग: नेपाली सेना र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	२०७५ भाद्र		
११	विद्यालयहरुमा विद्यालय सुरक्षा योजना र शैक्षिक निरन्तरता योजना तयार गरी विद्यालय सुधार योजनामा समावेश गर्न निर्देशन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	२०७५ ज्येष्ठ		
१२	विद्यालयहरुलाई बृहत्तर विद्यालय ढाँचा अनुसारका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्न निर्देशन दिने र सो बमोजिम कार्यक्रम भए नभएको अनुगमन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	२०७५ कार्तिक		निरन्तर रुपमा अनुगमन गर्ने
१३	विद्यालयका विपद् श्रोत शिक्षकहरुका लागि २ दिने विपद् व्यवस्थापन प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने।	शिक्षा शाखा, सहयोग: शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	२०७५ मार्ग		

क्र. सं.	पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार व्यक्ति वा संस्था	कहिले	कार्य प्रगति अवस्था	कैफियत
१४	विद्यालयका प्रधान अध्यापकहरुका लागि १ दिने विपद् व्यवस्थापन प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने ।	शिक्षा शाखा, सहयोग: शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	२०७५ मार्ग		
१५	गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुको जोखिम स्तरीकरण गर्ने ।	गाउँपालिका शिक्षा शाखा	२०७५ श्रावण		सहयोग: एनजिडि एफ (आंशिक)
१६	आपतकालीन अवस्थामा चाहिन सक्ने सुचना तथा तथ्याङ्क संकलन गर्न आवश्यक फारमहरु तयार गरी छपाएर राख्ने ।	शिक्षा शाखा	२०७५ श्रावण		अनुसुचि ९
१७	राष्ट्रिय शिक्षा समूहको भैपरी योजनाद्वारा निर्दिष्ट मापदण्ड बमोजिमको आपतकालीन शैक्षिक सामग्रीहरु भण्डारण गरी तयार राख्ने ।	शिक्षा शाखा	२०७५ आषाढ		सहयोग: एन. जि. डि. एफ (आंशिक)
१८	विद्यालयहरुमा आपतकालीन कोष तयार गर्न निर्देशन गर्ने र त्यस्तो कोष सञ्चालन कार्यविधि तयार गर्न सहयोग गर्ने ।	शिक्षा शाखा	२०७५ आश्विन		सहयोग: एन. जि. डि. एफ
१९	विद्यालयका पूर्वतयारी क्रियाकलापहरुमा सघाउन आह्वान गर्न सरोकारवालाहरुको बैठक राख्ने र लिखित प्रतिबद्धता ग्रहण गर्ने । प्रतिबद्धता कार्यान्वयनको फलो अप गर्ने ।	शिक्षा शाखा	२०७५ पौष		

५.३ परिदृश्य अनुसारको आपूर्ति आवश्यकता

क्र. सं.	आपूर्ति गर्नुपर्ने सामग्री	एकाई	लक्ष्य	कुल परिमाण		भण्डारण गरिएको स्थान	रिक्तता	प्रति एकाई लागत	जम्मा लागत
				आवश्यक	भण्डारण				
१	६० जनाको लागि बाल विकास केन्द्र (प्रभावित जनसंख्याको ४ प्रतिशत)	वटा	३ बा. वि.के.						
२	अस्थायी कक्षा कोठा (आधारभूत र माध्यमिक) ४५० बालबालिकाहरुको लागि (३०%)	संख्या	११ अस्थायी कक्षा						
३	त्रिपाल (५*१४ मि), प्रति कक्षाकोठा/ बाल विकास केन्द्र २ वटा	गोटा	२८	२८	०		२८		
४	बाल विकास केन्द्र बाकस	सेट	३	३	०		३		
५	विद्यालय बाकस (१ प्रति ४० जना) (आधारभूत) (२०%)	सेट	३०० विद्यार्थी	८	१०	गाउँपालिका			
६	विद्यार्थी बाकस	सेट	३००	८	०		८		
७	विद्यार्थी बाकस - आधारभूत	सेट	३००	८	०		८		
८	किशोरकिशोरी बाकस	सेट	१५०	४	०		४		
९	किशोरकिशोरी बाकस-आधारभूत	सेट	१५०	४	०		४		

भाग ६ स्तरीय कार्यसञ्चालन प्रणाली

(Standard Operating Procedure-SOP)

(०-७२ घण्टा)

- कुनै पनि आपतकालीन अवस्था आइलागेमा गाउँपालिका शिक्षा समूहले, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सम्पर्क गर्नेछ र दैनिक रुपमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा भाग लिई जानकारी अद्यावधिक गर्नेछ, गराउनेछ ।
- गाउँपालिका शिक्षा समूहको नेतृत्वले प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरुमा समन्वय गर्न विपद् जोखिम न्युनीकरण सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई निर्देशित र परिचालित गर्नेछ ।
- गाउँपालिका शिक्षा समूहको नेतृत्वले दैनिक रुपमा जिल्ला शिक्षा समूह र प्रदेश शिक्षा समूहलाई अथवा तोकिएका जिम्मेवार अधिकारीहरुलाई जानकारी अद्यावधिक गराउनेछ ।
- गाउँपालिका शिक्षा समूहको नेतृत्वले समूहका सदस्यहरुलाई प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment, IRA) मा संलग्न भई शिक्षामा परेको प्रभावका बारेमा आधारभुत जानकारी संकलन गर्न परिचालित गर्नेछ ।
- गाउँपालिका शिक्षा समूहको नेतृत्वले गाउँपालिका शिक्षा समूहको बैठक बोलाई अवस्थाका बारेमा अद्यावधिक गर्दै प्रतिकार्यका लागि परिचालित गर्नेछ ।
- गाउँपालिकाको शिक्षा क्षेत्रको भैपरि योजना तथा गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका आधारमा प्रतिकार्य गरिनेछ ।
- अवस्था अद्यावधिक प्रतिवेदन तथा प्रतिकार्यमा भएको प्रगति विवरणहरु नियमित रुपमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला शिक्षा समूह र प्रदेश शिक्षा समूहमा पठाइनेछ ।

(७२ घण्टा देखि दोश्रो हप्तासम्म)

- शिक्षा समूहका सदस्यहरुले बहुक्षेत्रिय प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Multisectoral Initial Rapid Assessment-MIRA) मा संलग्न भई आंशिक तथा पूर्ण रुपमा क्षतिग्रस्त कक्षाकोठाहरु र प्रभावित बालबालिकाहरुको पहिचान गर्नेछन् ।
- बहुक्षेत्रिय प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Multisectoral Initial Rapid Assessment-MIRA) का आधारमा, संरक्षण समूह सँगको समन्वयमा शिक्षा समूहले बाल मैत्री स्थान (Child Friendly Space-CFS) तथा बाल विकास केन्द्रहरु/ अस्थायी कक्षाकोठाहरुको आवश्यकता पहिचान गर्नेछ ।
- शिक्षा समूहको नेतृत्वले गाउँपालिका स्तरमा शिक्षा समूहको बैठक राखी अवस्था अद्यावधिक र शिक्षा समूहका निकायहरुसँग उपलब्ध श्रोत (नगद र जिन्सि) परिचालन गर्नेछ ।
- शिक्षा समूहले प्रदेश समूह र संघिय शिक्षा समूहसँग सञ्चार गरी गाउँपालिका तहमा रहेको श्रोतको उपलब्धताको रिक्ततालाई पुर्ति गर्नेछ ।
- समुदाय (वि.व्य.स./शि.अ.स./शिक्षकहरु) को संलग्नतामा बाल मैत्री स्थान (संरक्षण समूहसँगको समन्वयमा) र बाल विकास केन्द्रहरु/अस्थायी कक्षा कोठाहरु खडा गरिनेछ ।
- शिक्षा समूहले सामुहिक प्रतिकार्यका लागि अन्य समूहहरु (खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई, संरक्षण, आवास, तथा बन्दोबस्त) सँग समन्वय गर्नेछ ।
- यदि पाठ्य पुस्तकहरु गुमेका छन् भने शिक्षा शाखाले विपद् भएको २ देखि ३ हप्ता भित्र अस्थायी कक्षाहरुलाई पाठ्य पुस्तकहरु उपलब्ध गराउनेछ ।

- शिक्षा समूहको नेतृत्व तथा सदस्यहरूले बाल मैत्री स्थान र बाल विकास केन्द्रहरू/अस्थायी कक्षा कोठाहरूका लागि शिक्षण सिकाई सामग्रीहरू उपलब्ध गराउनेछ ।
- बालबालिकाहरूका लागि मनोपरामर्श सेवा प्रदान गर्न सक्षम बनाउन समूह सदस्यहरूले शिक्षकहरूका लागि तालिम सञ्चालन गर्नेछन् ।
- समूह सदस्यहरूले “विद्यालयमा फर्कौं” अभियान तथा मनोसामाजिक सहयोग सुरुवात गर्नेछन् ।
- शिक्षा समूहको नेतृत्वले अवस्था अद्यावधिक गर्न तथा प्रतिकार्य क्रियाकलापहरूको पुनरावलोकन गर्न गाउँपालिका शिक्षा समूहको बैठक राख्नेछ ।
- शिक्षा समूहको नेतृत्वले स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र प्रदेश शिक्षा विभाग समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नेछ ।

(तेस्रो देखि चौथो हप्ता)

- शिक्षा समूहले मनोरञ्जनात्मक क्रियाकलापहरूका साथ बाल मैत्री स्थान र बाल विकास केन्द्रहरू/अस्थायी कक्षा कोठाहरू सञ्चालन गर्नेछ ।
- शिक्षा समूहले लैङ्गिक संवेदनशिल तथा अपाङ्गता मैत्री वातावरण कायम भएको सुनिश्चित गर्नेछ ।
- शिक्षा समूहले संरक्षण र स्वास्थ्य सम्बन्धी विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूलाई रिफर गर्नेछ ।
- प्रतिकार्य क्रियाकलापहरूलाई पुनरावलोकन गर्नका खातिर कम्तिमा हप्ताको १ पटक शिक्षा समूहको बैठक बस्नेछ ।

(चौथो हप्ता देखि तीन महिनासम्म)

- शिक्षा समूहले बाल मैत्री स्थान र अस्थायी कक्षाहरूको स्तरोन्नति गर्नेछ । जस्ता पाता अथवा अन्य अर्ध-स्थायी प्रकृतिका संरचनाहरू खडा गरी कम्तिमा ६ महिना सम्म सञ्चालन हुने अवस्था निर्माण गरिनेछ ।
- दीर्घकालीन पुर्नलाभ योजना तयार गर्न सहयोग गर्नका खातिर आवश्यक शिक्षाको अवस्थाको विस्तृत विवरण संकलन गर्न तोकिएको ढाँचा प्रयोग गरि क्षेत्र विशेष विपद् मूल्याङ्कन (Cluster Specific Disaster Assessment-CSDA) सञ्चालन गरिनेछ ।

अनुसुचिहरू

अनुसुचि १ शैक्षिक संस्थाहरूको वडागत विवरण संख्यात्मक विवरण, २०७५

क्र.सं	वडा नं.	बा.वि.के	प्रा.वि.			नि.मा.वि.			मा.वि.			कुल जम्मा
			सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा	सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा	सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा	
१	१	६	२		२	१		१	१		१	१०
२	२	५	६	१	७	३		३	१		१	१६
३	३	५	४		४	१		१	२		२	१२
४	४	४	५		५	२		२	२		२	१३
५	५	४	३		३	३		३	१	१	२	१२
६	६	४	३		३	२		२	१		१	१०
७	७	९	६	१	७	१	१	२	१		१	१९
८	८	५	३		३	१	१	२	१		१	११

अनुसुचि २ विद्यार्थी विवरण

क्र.सं	विद्यालय	बा.वि.के	प्रा.वि. तह कक्षा १-५				नि.मा.वि. तह कक्षा ६-८			मा.वि. तह कक्षा ९-१०			उ.मा.वि. तह कक्षा ११-१२			जम्मा		
			जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	हरिकमल प्रा वि		१७	२२	३९													३९
२	मुन्द्रिदेव आ वि	१२	१५	२२	३७	१०	१९	२९										७८
३	अमर प्रा वि	२४	२०	३३	५३													७७
४	भीमादरवार प्रा वि		३५	४५	८०													८०
५	शिवालय आ वि		४७	६१	१०८	२६	३३	५९										१६७
६	दुर्गादेवी प्रा वि		४	५	९													९
७	जनप्रिय आ वि	१४	२९	१९	४८	२२	१७	३९										१०१
८	जन कल्याण मा वि		११	१०	२१	५५	४१	९६	७४	६४	१३८	२२	१८	४०				२९५
९	बविरा प्रा वि	८	४	६	१०													१८
१०	कालिका प्रा वि		१०	१२	२२													२२
११	अमर प्रा वि	१७	३०	४२	७२													८४
१२	खोलातिर आ वि	११	१९	२५	४४	२२	१२	३४										८९
१३	भिमसेन प्रा वि	१२	१८	१३	३१													४३
१४	हिमालयन प्रा.वि.		४	५	९													९
१५	अमर मा वि	११	२९	२३	५२	६६	५७	१२३	११०	८६	१९६	३१	२७	५८				४४०

क्र. सं.	विद्यालय	बा.वि. व.के.	प्रा.वि. तह कक्षा १-५				नि.मा.वि. तह कक्षा ६-८			मा.वि. तह कक्षा ९-१०			उ.मा.वि. तह कक्षा ११-१२			जम्मा		
			जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
४५	ओदान डाडा प्रा वि	१२	४	१०	१४													२६
४६	बराह प्रा वि	९	२३	२२	४५													५४
४७	चन्द्र प्रा वि		१८	२९	४७													४७
४८	सरस्वति प्रा वि	१०	५	५	१०													२०
४९	भूमे आ वि		१२	१४	२६	१६	१०	२६										५२
५०	पशुपति प्रा वि	११	१८	३४	५२													६३
५१	धारा मा वि		३०	५४	८४	५४	६२	११६	३५	४३	७८	४१	३४	७५				३५३
५२	नारायणि मा वि	१२	३६	४४	८०	६१	३७	९८	४५	३४	८९	१८	१४	३२				३११
५३	गणतन्त्र प्रा वि		९	११	२०													२०
५४	बलुङ प्रा वि		११	२	१३													१३
५५	मुक्तिनाथ आ वि	१६	४२	४३	८५	२४	२८	५२										१५३
५६	भिमशेन मा वि					६५	३७	१०२	७७	८६	१६३	६०	३९	९९				३६४
कुल जम्मा		५३७																

अनुसुचि ३ विद्यालयगत शिक्षक विवरण

क्र.सं.	विद्यालय	प्रा.वि. तह				नि.मा.वि. तह				मा.वि. तह			
		स्थायी	अस्थायी	राहत	जम्मा	स्थायी	अस्थायी	राहत	जम्मा	स्थायी	अस्थायी	राहत	जम्मा
१	हरिकमल प्रा वि	१	१	१	३								
२	मुन्द्रिदेव आ वि	१		२	३								
३	अमर प्रा वि	१		१	२								
४	भिमादरवार प्रा वि			१	२								
५	शिवालय आ वि	४			४								
६	दुर्गादेवी प्रा वि			२	२								
७	जनप्रिय आ वि	१	२	१	४			२	२				
८	जन कल्याण मा वि	५	१	६	१२	२	१	१	४	१		४	५
९	बविरा प्रा वि		१		१								
१०	कालिका प्रा वि			१	१								
११	अमर प्रा वि	३	१		४								
१२	खोलातिर आ वि	५			५			१	१				
१३	भिमसेन प्रा वि	४			४								
१४	हिमालयन			२	२								
१५	अमर मा वि	४			४	१	२	१	४	४	४		८
१६	ग्राम विकास आ वि	५	१		६			१	१				
१७	श्रीराम प्रा वि	१		१	२								
१८	बाल विकास		१	२	३								
१९	नव युवक आ वि	४			४								
२०	प्रजातन्त्रयदय प्रा वि	२			२								
२१	करलिम आ वि	५			५		१	३	४				
२२	अमृत पानि आ वि	३	१		४			४	४				

क्र.सं.	विद्यालय	प्रा.वि. तह				नि.मा.वि. तह				मा.वि. तह			
		स्थायी	अस्थायी	राहत	जम्मा	स्थायी	अस्थायी	राहत	जम्मा	स्थायी	अस्थायी	राहत	जम्मा
२३	जन प्रिय प्रा वि	१	२		३								
२४	जनता मा वि	३	२		५		२	२					
२५	जन सेवा प्रा वि			२	२								
२६	लक्ष्मी मा वि	३	१		४	१	२	३	२	२	३	७	
२७	निर्मल प्रा वि	३			३								
२८	जन एकता प्रा वि		१	२	३								
२९	युनिक आ वि	१	१		२								
३०	कासिराम छन्त्याल प्रा वि		१	२	३								
३१	सरस्वति प्रा वि	२	१		३								
३२	कादेस आ वि	१	३		४		३	३					
३३	लेखानी प्रा वि	४	१		५								
३४	लेखानी मा वि					२	१	३	१	५	१	७	
३५	सरस्वति प्रा वि	१		२	३								
३६	जनकल्याण आ वि	३	१		४								
३७	धिर्म करिना मा वि	६			६	२	१	३	१		२	३	
३८	कालिका प्रा वि			२	२								
३९	सरस्वति प्रा वि	१	१	१	३								
४०	रेस नुनथला मा वि	४	३		७	२	१	१	४	१	१	५	७
४१	परोपकार प्रा वि			३	३								
४२	धौलागिरी प्रा वि	२	२		४								
४३	कृष्ण प्रा वि	३	१		४								
४४	जन कल्याण आ वि	३	२		३		४	४					
४५	ओदान डाडा प्रा वि	१	१		२								
४६	बराह प्रा वि	३		१	४								
४७	चन्द्र प्रा वि	१		२	३								
४८	सरस्वति प्रा वि	१	१		२								
४९	भूमे आ वि	१	२	१	४		२	२					
५०	पशुपति प्रा वि			२	२								
५१	धारा मा वि	४	१		५			३			५	५	
५२	नारायण मा वि	४	१		५	१	२	३			५	५	
५३	गणतन्त्र प्रा वि	१		१	२								
५४	बलुङ प्रा वि	१	१		२								
५५	मुक्तिनाथ आ वि	२	३		५		१	१	२				
५६	भिमशेन मा वि					२	१	१	४	५	१	६	१२
जम्मा शिक्षक संख्या													

अनुसुचि ४ विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा

वर्ष	प्रकोप	स्थान	क्षतिको विवरण	विद्यालय/शिक्षामा पुगेको क्षति
२०३३	चट्या	साविक लेखानी गाविस सेतिचौर	१ जना घाइते	
२०३४	आगलागि	लेखानी वा/बाज	गोठमा भएको १ जना बच्चाको मृत्यु, १ जना घाइते	विद्यालय १ दिन बन्द भएको
२०३८	आगलागि	लेखानी	घर जलेर २ वटा बच्चाको मृत्यु	
२०३९	बाढी पहिरो	अक्षेते	१३ वटा घर गोठ बगाएको, ७ जना मानिसको मृत्यु	विद्यार्थी अनूपस्थिति
२०५२	हूरीबतास	बिहू	रुखहरु भाँचिएको	विद्यार्थी आवागमन अवरुद्ध भएको, विद्यालयको टिनको छानो क्षतविक्षत भएको
२०५६	पहिरो	लेखानी	१२ घर विस्थापित	विद्यालय आउने बाटो बन्द भएर विद्यालय आउन कठिनाई

वर्ष	प्रकोप	स्थान	क्षतिको विवरण	विद्यालय/शिक्षामा पुगेको क्षति
२०५८	आगलागि	भीमापोखरा नागलढुङ्गा	१ जना मानिस गम्भिर घाइते, १ घर जलेको, ५ लाख बराबरको क्षति	दिउसको समयमा आगलागि भएको हुदा विद्यालयका विद्यार्थी शिक्षक आगो निभाउन आउदा पढाई अवरुद्ध भएको
२०६१	हीमपात	भीमापोखरा		विद्यालयमा पढाई बन्द
२०६२	ट्याक्टर दूर्घटना	अमर मावि	ट्याक्टर विद्यालयको खेल मैदानमा भरेको	विद्यालयको मैदानमा सिसाका टूका भरि विद्यार्थीहरूलाई चोटपटक लागेको
२०६२	आगलागि	तल्लाम, ल्याङ्ग, सल्लेरी	करिब ८५ हेक्टर जमिनमा बोटबिरुवा घासको क्षति, ५ भेडाको मृत्यु	पठनपाठनमा उपस्थिति हुन त्रास
२०६२	आगलागि	साविक रेश ८	१ बालक मृत्यु	
२०६२	रुख ढलेको	तंग्राम	१ को मृत्यु, ५ घाइते (विद्यार्थीहरू)	भण्डै १ हप्ता विद्यालय बन्द, मानसिक रूपमा विद्यार्थीहरू पढाई प्रति तयार हुन समय लागेको
२०६३	हीमपात	धम्जा, भीमापोखरा, तल्लाम, पाला	वर्षे बाली, धान कोदो, फलफुल, नगदे बाली पूर्णरूपमा क्षति	४ दिन सम्म विद्यालय सञ्चालन गर्न अवरुद्ध
२०६३	हीमपात	लेखानी	रुखहरू भाँचिएको, घर गोठमा क्षति	१ दिन विद्यालय बन्द
२०६४	हीमपात	काठेखोला ३ धम्जा	घर गोठ भत्किएको	३ दिनका लागि विद्यालय बन्द गर्नपरेको
२०६४	चट्याङ्ग	हटिया	१ मृत्यु, ४ घाइते, १ घरमा क्षति	
२०६४	बाढी पहिरो	श्री निर्मला प्रा.वि. काठेखोला गा.पा. ३, साविक धम्जा गाविस वडा नं. ९		विद्यालयको पुर्व तर्फ पहिरो गई भवनमा पुर्ण क्षति पूजाउने सम्भावना देखिएको
२०६५	पहिरो	श्री बर्लुङ प्रा.वि. काठेखोला ४ तंग्राम		विद्यालयको १ वटा कक्षा कोठा, २ वटा कचिच भ्याल नष्ट, पहिरोको कारण अध्यापन कार्यमा कठिनाई
२०६६	हीमपात	करलिम	बासका रुखहरू पूरै ढलेका	२ दिन सम्म विद्यालय बन्द भएको
२०६७	ट्याक्टर दूर्घटना	अमर मावि	ट्याक्टर विद्यालयको खेल मैदानमा भरेको	विद्यालयको मैदानमा सिसाका टूका भरि विद्यार्थीहरूलाई चोटपटक लागेको
२०६७	पहिरो	साविक रेश ३ डोरा	५ जनाको मृत्यु, ११ जना घाइते	विद्यार्थी घाइते, पठनपाठन नियमित नहुनु, अभिभावकसाग विछोड
२०६७	पहिरो	साविक रेश ३	५ जनाको मृत्यु, ११ जना घाइते	पठनपाठनमा असर
२०६८	चट्याङ्ग	काठेखोला ३ धम्जा	५ जना घाइते भएको, १ भैसी मरेको	१ जना विद्यार्थी घाइते भएको
२०६९	पहिरो	सिल्दुजुरे, तप्राङ्ग (नाउनुङ्ग)		२ जना बालकको मृत्यु, १ वेपत्ता
२०६९	पहिरो	साविक रेश १	४ वटा घरगोठ पुर्ण क्षति	वसाई व्यवस्थापन नहुने बेला सम्म पढाईमा असर
२०७०	मोटर दूर्घटना	ताराखसे	३ जनाको मृत्यु, १६ जना घाइते	विद्यालयको चौरमा घटेको घटना हुनाले विद्यार्थी सन्त्रस्त भएको
२०७१	चट्याङ्ग	काठेखोला ७, रेश, चिनारा	विद्युतको तार क्षतविक्षत भएको, ६ जना घाइते भएको, २ वटा पशुचौपाया मरेको, ७ वटा टेलिभिजन सेट ध्वस्त	२ जना विद्यार्थी घाइते हुदा मानसिक असर
२०७१	पहिरो	तल्लाम ९ (हाल काठे. गा.पा. ४ बागलुङ्गा)		विद्यालयको खेल मैदान धसिन गई मैदान प्रभावित
२०७२	पहिरो	लेखानी देखि कलिम जोड्ने मोटर बाटो	आवागमन अवरुद्ध	कलिम हुँदै लेखानी पढ्न जाने विद्यार्थीलाई आवागमनमा समस्या
२०७२	आगलागि	काठेखोला ५ विहुकोट वडार	२ वटा पसल जलेर पूर्ण क्षति	आगलागिको असर देखेपछि विद्यार्थीहरूमा त्रासको वातारण सिर्जना भएको
२०७२	आगलागि	काठेखोला गा.पा. ७ रेश	घर गोठ जलेर नष्ट अन्न, लत्ता कपडा नष्ट, २ पशु चलेर घाइते	
२०७२	चट्याङ्ग	रेश वडा नं. ७	३ जना घाइते, ३० थान टेलिभिजन ध्वस्त	त्रासका कारण विद्यालयमा एक हप्ता ५ जना अनुपस्थित

वर्ष	प्रकोप	स्थान	क्षतिको विवरण	विद्यालय शिक्षामा पुगेको क्षति
२०७२	भुकम्प		घाइते, घरगोठमा क्षति, आदी	विद्यालय भवन भत्केको, चर्केको, विद्यार्थीहरू डरोएको, विद्यालय बन्द भएको
२०७२	हावाहुरी	ग्राम विकास आ.वि. का.गा.पा. ५		छानाको ढुंगा उडाएर विद्यार्थीहरूलाई बस्नका लागि अष्टयारो, पढाईमा बाधा, बच्चाहरू आतिर रने कराउने
२०७३	ढक दूर्घटना	अमर मावि	ढक विद्यालयको खेल मैदानमा भरेको	विद्यालयको मैदानमा सिसाका टूक्रा भरि विद्यार्थीहरूलाई चोटपटक लागेको
२०७३	बाढी पहिरो	अमर मावि को मैदान	विद्यालय नजिकको घरमा सामान्य क्षति पुगेको	विद्यालयको पक्कि कम्पाउण्ड भत्केको
२०७३	हावाहुरी	मुन्द्री देव आधारभूत विद्यालय, भीमापोखरा		विद्यालयको ४ कोठे भवनको छानो पूर्णरूपमा नष्ट हुने गरी उडाएको, विद्यालय सञ्चालन गर्न ३ हप्ता अवरोध भएको
२०७३	असिना	डोहेरी	आलूबाली नष्ट भएको	छानामा क्षति
२०७३	पहिरो	जनप्रिय आ.वि., काठेखोला २		विद्यालय भवन पछाडीबाट पहिरो आई विद्यालयको एउटा कोठा र त्यस भित्र रहेको ८ वटा बेन्च क्षतिग्रस्त रहेको
२०७३	पहिरो	काठेखोला ४ तंग्रम उनूवा	श्री सरस्वती प्रा.वि.को चर्पि भत्काएको	दिसा पिसाब गर्नका लागि प्रभाव, असर, अध्ययन अध्यापन कार्यमा असर
२०७३	आगलागि	बिहु, ताराखसे	एक घरका सम्पूर्ण सामान, धनमाल नष्ट भएका	त्यस घरबाट विद्यालय अध्ययनरत २ जना विद्यार्थीहरूको पठनपाठनमा प्रत्यक्ष असर परेको
२०७४	करेन्ट लागेको	काठेखोला ३ धम्जा		१ शिक्षक सामान्य घाइते भएको
२०७४	आगलागि	लामबगर	२ चौपाया घाइते,	
२०७४	पहिरो	पोटवा, ताम्रम,	मोटर यातायात बन्द	विद्यार्थी अनुपस्थिति
२०७४	असिना	धम्जा ८		धानखेती सबै नष्ट भएको
२०७४	हरीबतास	कादेश आधारभूत विद्यालय		विद्यालयको टिनको छाना उडाएको, विद्यार्थी चौरमा राखि पढाउनूपरेको
२०७४	चट्या	बिहु, हटिया	१ जनाको मृत्यु	कक्षा ११ मा अध्ययनरत छात्रको मृत्यु भएकाले सबै विद्यार्थीमा मनोवैज्ञानिक त्रास
२०७५	आगलागि	लामबगर	अनुमानित क्षति ७५ लाख, २ भवन पूर्णरूपमा क्षति	
२०७५	करेन्ट लागेको	हटिया	२ बालिकाको मृत्यु	
२०७५	पहिरो	जनसेवा प्रा.वि. काठेखोला ३ धम्जा		विद्यालयको खुल्ने चौरमा क्षति भएको

नोट: यो ऐतिहासिक समयरेखा मिति २०७५ ज्येष्ठ २९ गते भिमसेन माध्यामिक विद्यालयमा आयोजित काठेखोलाका सम्पूर्ण विद्यालयका प्र.अ.हरूको बैठकका सहभागिहरूको स्मरणका आधारमा तयार गरिएको हो ।

अनुसुचि ५ गृह मन्त्रालयको तथ्याङ्क

साविकको गाविस	घटना मिति (सन्)	घटना	मृत्यु	प्रभावित परिवार	अनुमानित क्षति (ने.र.)	घाइते
भीमापोखरा	४/२५/२०११	हरीबतास	०	२९८		०
पालाकोट	८/१९/२०११	पहिरो	०	१	१७१,०००	०
रेशा	९/२२/२०११	पहिरो	५	०		९
लेखानी	१२/२२/२०१५	आगलागि	०	१	१,००,००,०००	०

सिगाना	१०१०२०१७	आगलागि	०	१	१०,००,०००	०
विहूकोट	३०२००२०१७	आगलागि	०	१	६,००,०००	०

श्रोत: dirportal.gov.np (June 8, 2018)

नोट: dirportal.gov.np गृह मन्त्रालयको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि आधिकारिक वेबसाइट हो ।

अनुसुचि ६ विद्यालयमा रहेको प्रकोपको जानकारी

क्र.सं	विद्यालयको नाम	ठेगाना	मुख्य प्रकोपहरु	कारण	अपांगता भएका	
					विद्यार्थी	शिक्षक
१	श्री अमृतपानी आधारभुत विद्यालय	का.गा.पा. ६	पहिरो	भौगोलिक अवस्था	२	१
			भूकम्प			
			गाडी दुर्घटना	विद्यालयकृ माथी सडक रहेको		
२	श्री अमर प्राथमिक विद्यालय	काँठखोला गाउँपालिका ६ हटिया	आगलागि	चौरमा विद्युतको २ वटा पोल भएकाले		
			चट्याड	प्रभावित क्षेत्र भइराखेकाले, अर्थिड नभएकाले		
			भूकम्प	पूर्व प्रभावित क्षेत्र, कमजोर भौतिक संरचना		
३	श्री वर्लुड प्रा.वि.	का.गा.पा. ४, तंग्राम	पहिरो	ठाउँ भिरालो		
४	श्री खोलातिर आधारभुत विद्यालय		भूकम्प	भूधरातल कमजोर		
			सडकमार्ग	विद्यालय भवन ३ वटा र विचमा मोटरबाटो		
			पहिरो	भूधरातल कमजोर		
५	जनकल्याण मा.वि.	का.गा.पा. २, भीमापोखरा	पहिरो	जाली चिनेको जग कमजोर		
			हावाहुरी	भिरालो ठाउँ र बढी हावा चल्ने		
			चट्याड	डाँडामा विद्यालय भएकाले		
६	अमर प्रा.वि.	का.गा.पा. २, भीमापोखरा	भूकम्प	भूकम्प प्रतिरोधि भवन नहुनाले	१	१
			चट्याड	अर्थिड नगरिएकाले		
			जनावरको प्रकोप	खुला कम्पाउण्ड		
७	श्री कृष्ण प्रा.वि.	का.गा.पा. ७ रेश	भूकम्प	भूकम्पको कारण गाह्रो भत्केको	१	
			हावाहुरी	छानाको कमजोरी वा टिन खस्ने		
८	श्री कालिका प्रा.वि.	का.गा.पा. ७ रेश वौर	चट्याड	उच्च भागमा रहेकाले		
			हावाहुरी			
			पहिरो	भूभाग समथर नभएकाले		
	श्री धवलागिरी प्रा.वि.		पहिरो	कमजोर जमिन		

९		का.गा.पा. ७ रेश कोलपाटा	भूकम्प	जोखिम भवन कमजोरी		
१०	श्री जनकल्याण आधारभुत विद्यालय	का.गा.पा. ७ रेश	भूकम्प	भूकम्प प्रतिरोधि भवन नहुनाले		
			पहिरो	कमजोर धरातलिय भूवनावट		
			हावाहुरी	वातावरणीय कारण		
११	श्री हिमालय प्रा.वि.	का.गा.पा. ५ विहुँ	भूकम्प	छाना चुहिने भएको		
१२	श्री निर्मल प्रा.वि.	का.गा.पा. ३	पहिरो	कमजोर जग्गाको अवस्था		
			खुला चौर	मोटर बाटो तथा गोरेटो बाटो निर्माण		
१३	श्री सरस्वती प्रा.वि.	का.गा.पा. ७ रेश, बैन्थान	बाढी	विद्यालय हातामा भल बग्ने खोल्सो भएकाले		
			हावाहुरी	बढी हावाहुरी चल्ने		
			भूकम्प	प्राकृतीक		
१४	श्री ग्रामविकास आधारभुत विद्यालय	का.गा.पा. ५ विहुँकोट दहपानी	भूकम्प	कमजोर भवन	२	
			हावाहुरी	डाडामा भवन		
			चट्याड	अर्थिड नहुनु		
१५	श्री हरिकमल प्रा.वि.	का.गा.पा. २, भीमापोखरा	भूकम्प	भूकम्प रहित भवन नहुनु	१	
			हावाहुरी	गहिरो ठाउँमा हुनाले हावा भूमरी पर्नु		
			चट्याड	अर्थिड नहुनु, रुखहरु हुनु		
१६	श्री कर्लम आधारभुत विद्यालय	का.गा.पा. ५ विहुँकोट	भूकम्प	कमजोर जग्गा	२	
			आगलागि	अर्थिड,		
			पहिरो	कमजोर		
१७	श्री प्रजातन्त्रोदय प्रा.वि.	का.गा.पा. ६ विहुँ	भूकम्प	कमजोर भवन		
			चट्याड	अर्थिड नभएर		
			हावाहुरी	वरपर अग्ला अग्ला रुख भएर		
१८	श्री अमर मा.वि.	का.गा.पा. ५	सडक दुर्घटना	विद्यालय नजिकको मोटर बाटो	५	
			पहिरो	विद्यालय नजिकको मोटर बाटो		
१९	श्री चन्द्र आधारभुत विद्यालय	का.गा.पा. ४, तंग्राम	पहिरो	भिरालो जमिन		१
			भूकम्प	पुरानो संरचना		
			हावाहुरी	डाँडाकाँडा		
			आगलागि			

२०	श्री श्रीराम प्राथमिक विद्यालय	का.गा.पा. ५	पहिरो	भिरालो र कमजोर जमिन	१	
			हावाहुरी	नजिकै ठूलो ठूलो रुख		
२१	श्री गणतन्त्र प्राथमिक विद्यालय	का.गा.पा. ४	भूकम्प	कच्चि भवन		
			हावाहुरी	डाँडामा संरचना भएकाले		
			चट्याड			
२२	श्री कादेश आधारभुत विद्यालय		हावाहुरी	विद्यालयको भवन टिनका छाना	२	१
			भूकम्प	पुराना ढाँचामा विद्यालय निर्माण		
			पहिरो			
			आगलागि	अर्थिकको व्यवस्था नभएको		
२३	श्री जनसेवा प्रा.वि.	का.गा.पा. ३ धम्जा	पहिरो	भागौलिक अवस्था, जग्गा कमजोर भएर		
			भूकम्प	भूकम्प सहितको भवन नभएर		
			चट्याड	अर्थिकको व्यवस्था नभएर		
			तारबार	तारबारको व्यवस्था नभएर		
२४	श्री जनप्रिय आधारभुत विद्यालय	का.गा.पा. २, भीमापोखरा	पहिरो	भौगालिक कारण		
			हावाहुरी	टिनको छानो / भूवनोट		
			विजुली	विद्यालय अगाडी विद्युत पोल भएको		
२५	श्री भूमे आधारभुत विद्यालय	का.गा.पा. ४ तंग्राम	भूक्षय	अग्लो धरातल भएका कारण नजिक मोटरवाटो निर्माण मार्फत भूक्षयको समस्या छ ।	१	
			हावाहुरी	उच्च भूगोल		
			भूकम्प	भूकम्प प्रतिरोधि भवन नहुनाले		
			चट्याड	अर्थिकको अभाव		
२६	श्री नारायण मा.वि.	का.गा.पा. ४ तंग्राम	करेन्ट लाग्नु	विद्यालयको आडमा विद्युतको लाइन		
			सडक दुर्घटना	विद्यालयको कम्पाउण्डमा वाटो		
			भूकम्प	भवन अग्लो		
			हावाहुरी	विद्यालय नजिकै अग्लो रुख		
२७	श्री भीमसेन प्रा.वि.	का.गा.पा. ६ विहुँ	भूकम्प	पुरानो भवन कमजोर सामग्री भएर	२	१
			आगलागि			
			बाढी पहिरो			
			हावाहुरी	नजिकमा वनजंगल भएको र टिनको छानो		

२८	श्री युनिक आधारभूत विद्यालय		चट्याड	नाङ्गे तार		
२९	श्री लेखानी मा.वि.	का.गा.पा. लेखानी	हावाहुरी	डाँडामा रहेकाले		
			आगलागि	भवनको नजिक भवन भएकाले		
			भूकम्प	अग्लो डाँडामा छ		
३०	श्री नवयुवक आधारभूत विद्यालय	का.गा.पा. ५ विहुँ सिरपानी	आगलागि	होसियारी नअपनाउनु	२	१
			पहिरो	कमजोर जमिन र बोटविरुवाको फाँडानी		
३१	श्री रेश नुनथला मा.वि.	का.गा.पा. ७	भूकम्प	भूकम्प प्रतिरोध भवन अझै रहेको		
			चट्याड	विद्यालयको अगाडी सिङ्गे ठूलो पिपल बोट		
			हावाहुरी	वरिपरि टिनका छाना भएका घर		
३२	श्री बालविकास प्राथमिक विद्यालय	का.गा.पा. ५ विहुँ ठूलहुंगा	भूकम्प	कच्ची भवन		
			भौगोलिक बनावट	जग्गाको बनावट पुरै हुंगा भएकाले		
			हावाहुरी	नजिकमा रुख		
३३	श्री सरस्वती प्राथमिक विद्यालय	का.गा.पा. १, करिना	पहिरो	खलमैदान निर्माण गर्दा		
			चर्पी	भूकम्प जाँदा चर्किएको		
			खेलमैदान	नयाँ खेलमैदान तयार गर्दा भएको		
३४	श्री बराह प्राथमिक विद्यालय	का.गा.पा. १ चनौटे	विद्युत	तार विद्यालयको नजिक भएको पोल जिर्ण भएको		
			भूकम्प	सुरक्षित मैदान थोरै भएको		
			हावाहुरी	डाँडामा विद्यालय भएको		
३५	श्री बविरा आधारभूत विद्यालय	का.गा.पा. २, भीमापोखरा	पहिरो	कमजोर जमिन		
			कमजोर जमिन	कमजोर जमिन		
३६	श्री भीमादरवार आधारभूत विद्यालय	का.गा.पा. २, भूल्ठान	पहिरो	भिरालो जमिन	३	
			हावाहुरी	उच्च ठाउँमा भवन निर्माण		
३७	श्री जनएकता आधारभूत विद्यालय	का.गा.पा. ३, धम्जा	पहिरो	मोटरबाटो		
			हावाहुरी	विद्यालयको माथी तल रुखहरु		
			भूकम्प	पुरानो भवन		
३८	श्री धिमिकरिना मा.वि.	का.गा.पा. १ धिमि	हावाहुरी	टिनको छाना भएकाले उडाउने सम्भावना रहेको	२	
			भूकम्प	कमजोर संरचना भएका कारणबाट		
३९	श्री जनता मा.वि.	का.गा.पा. ३, धम्जा,	भूकम्प	पुरानो संरचना	३	
			हावाहुरी	नजिक रुख भएकाले		

			करेन्ट लाग्नु	अर्थिङ नभएकाले		
			बाढीको नाली	ठूलो भल विद्यालयबाट जाने हुनाले		
४०	श्री जनप्रिय आधारभूत विद्यालय	का.गा.पा. ३, धम्जा	बाढी पहिरो	कमजोर भूधरातल, अतिवृष्टि		
			चट्याङ	उच्च भूधरातल		
			हावाहुरी	भौगोलिक रूपमा डाँडा पाखा भएकाले		
४१	श्री सरस्वती प्राथमिक विद्यालय	का.गा.पा. ५ लेखानी	पहिरो	कच्चा जमिन		
			आगलागि	जंगल नजिक भएकाले		
			हुरीवतास	मौसम अनुसार		
४२	श्री लेखानी प्राथमिक विद्यालय	का.गा.पा. ८, लेखानी	भूकम्प			
			आगलागि	विद्युत सर्ट भएर		
			पहिरो			
			हावाहुरी	मौसम परिवर्तन		
४३	श्री मुक्तिनाथ आ.वि.	का.गा.पा. ४, तंगाम	विद्युत सर्ट	नजिकै अडिङ्ग पोल हुनु		१
			पहिरो	जग्गाको अवस्था भिराले		
			हुरीवतास	कच्ची काठपोलका टिन भएका टहरा		
४४	श्री धारा मा.वि.	का.गा.पा. ४, तंगाम	पहिरो	विद्यालय माथीको बाटो खोल्सामा विद्यालय हुनु	१४	१
			हावाहुरी	विद्यालय हुँदै हावा बढी चल्ने		
			असिना	भुलेनीको नजिकै हुनु		
			चट्याङ	अर्थिङ नहुनु		
४५	श्री मुन्द्रिदेव आ.वि.	का.गा.पा. २, सीम	हावाहुरी	कर्कट / जस्ताको छानो		
			बाढी पहिरो	विद्यालय नजिकै खोला, जग कमजोर		
४६	श्री जनकल्याण आधारभुत विद्यालय	का.गा.पा. १, पाला	बाढी पहिरो	विद्यालय माथी भिर	१	
			हावाहुरी	नजिकै अग्ला रुखहरु		
			चट्याङ	विजुलीको अर्थिङ		
४७	श्री सरस्वती प्रावि	काँठिखोला ४, तंगाम, उनुवा	पहिरो	कमजोर जग्गा भएकाले		
			खोलो			
४८	श्री लक्ष्मी मा.वि.	का.गा.पा. ३, धम्जा	पहिरो	जमिन कमजोर भएर मोटर बाटो पहिरो गएको	२	
			चट्याङ	अग्लो ठाउँ अर्थिङ नभएर		
			हावाहुरी	बढी पानी पर्ने ठाउँ जमिनको धरातल अग्लो		

४९	श्री परोपकार प्रा.वि.	का.गा.पा. ७, रेश	हावाहुटी	छानो तथा बोट बिरुवाले लाग्न सक्ने		
			भूकम्प	भवनको गाह्रो भत्कन सक्ने		
			पहिरो	जमिनको कमजोर बनावट		

नोट: यो तथ्याङ्क मिति वि.सं. २०७५ ज्येष्ठ २९ गते भिमसेन माध्यामिक विद्यालयमा सम्पन्न काँठेखोला गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयका प्रधान अध्यापकहरुबाट लिइएको हो ।

अनुसुचि ७ शिक्षा समूह सदस्यहरु

कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर अफिस	सम्पर्क नम्बर मोवाइल	ईमेल
शिक्षा शाखा (नेतृत्व)	हरि प्रसाद आचार्य		९८५७६२४६२४	
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	भवानी प्रसाद कँडेल		९८५७६२०३४७	
नेपाल गाजा डेवलपमेन्ट फाउण्डेसन	प्रमानन्द कँडेल		९८५७६२०५६२	gajayc@gmail.com
भिमपोखरा युवा क्लब	मणिभद्र शर्मा		९८५७६२०५३५	
प्लान ईन्टरनेसनल नेपाल	नीतु आचार्य		९८०९२४९०२९	nitu.acharya@plan- international.org
सुआहारा	जगदिशराम लोहार		९८४९५९५४६४	

अनुसुचि ८ अन्य समूहका नेतृत्वहरु

क्र.सं.	क्षेत्र	क्षेत्रगत रूपमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय	जिम्मेवार व्यक्ति	सम्पर्क
१	बन्दोवस्ती र प्रारम्भिक पुनर्लाभ	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	खिम बहादुर वि.क	९८५७६२९८८४
२	आवास	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	भवानी प्रसाद कँडेल	९८५७६२०५३५
३	शिविर समन्वय तथा व्यवस्थापन	प्राविधिक शाखा	नविन कुमार दास	९८०३७०७३६९
४	स्वास्थ्य र पोषण	स्वास्थ्य शाखा	रामचन्द्र लामा	९८०५९२९४९६
५	खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई प्रवर्द्धन	खानेपानी डिभिजन		
६	शिक्षा	शिक्षा शाखा	हरि प्रसाद आचार्य	९८५७६२४६२४
७	संरक्षण	महिला तथा बालबालिका शाखा		
८	खाद्य सुरक्षा	कृषि शाखा	भीमा राई	९८५२०५०९८८
९	आपतकालीन दुर सञ्चार	आईटि शाखा		

अनसुचि ९ विपद् व्यवस्थापन सँग सम्बन्धीत गाउँपालिकाका सम्पर्क व्यक्तिहरु

क्र.सं.	नाम, थर	कार्यालय/स्रोतकेन्द्र	सम्बन्धित गा.वि.स.	सम्पर्क नं
	अमर बहादुर थापा	अध्यक्ष	काँठेखोला गाउँपालिका	९८५७६२२५७५
	खिम बहादुर वि.क.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	काँठेखोला गाउँपालिका	९८५७६२९८८४
	विद्यापति शर्मा	सामाजिक विकास समिति	काँठेखोला गाउँपालिका	९८४७६२९९८२
	याम बहादुर श्रीस	वातावरण तथ विपद् व्यवस्थापन समिति	काँठेखोला गाउँपालिका	९८४७६३२२२९
	कर्ण बहादुर थापा	वडाध्यक्ष	वडा नं. १	९८५७६२९८०९
	केशर बहादुर थापा	वडाध्यक्ष	वडा नं. ४	९८५७६२०९२९
	शिव प्रसाद कँडेल	वडाध्यक्ष	वडा नं. ५	९८५७६२०९४२
	युक्त प्रसाद कँडेल	वडाध्यक्ष	वडा नं. ६	९८५७६२२७३९
	प्रेम बहादुर जिस्सी	वडाध्यक्ष	वडा नं. ७	९८५७६२०८४४
	चित्रकला छन्त्याल	वडाध्यक्ष	वडा नं. ८	९८४७६३५८७९
	सीताराम चौधरी	प्रहरी चौकी, काँठेखोला २, अक्षेते	वडा नं. १,२, ६ र ७	९८६५९५०३२९
विषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु				
	हरि प्रसाद आचार्य	शिक्षा शाखा	काँठेखोला गाउँपालिका	९८५७६२४६२४
	रामचन्द्र लामा	स्वास्थ्य शाखा	काँठेखोला गाउँपालिका	९८०५९२९४९६
	रामकृष्ण सुवेदी	पशुसेवा शाखा	काँठेखोला गाउँपालिका	९८४७६२६९५०
	भीमा राई	कृषि विकास शाखा	काँठेखोला गाउँपालिका	९८५२०५०९८८
	गोपाल शर्मा	आयुर्वेद औषधालय	काँठेखोला गाउँपालिका	
	मणीभद्र निउरे	ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई	काँठेखोला गाउँपालिका	९८४७६२९४९९
		प्रहरी चौकी, काँठेखोला ५, रिजालचोक	वडा नं. ३,४, ५ र ८	
	सीताराम चौधरी	प्रहरी चौकी, काँठेखोला २, अक्षेते	वडा नं. १,२, ६ र ७	९८६५९५०३२९
	भुपेन्द्र जंग थापा, प्रमुख सेनानी	नेपाली सेना, अर्जुन बाण गण	काँठेखोला गाउँपालिका	९८५७६२००४
	नवराज अर्याल, उपरिक्षक	सशस्त्र प्रहरी जिल्ला सुरक्षा बेस, पर्वत	काँठेखोला गाउँपालिका	९८५९२७२०४६ ९८५९०५६७५४
गैर सरकारी संस्थाहरु				
	मुक्ति सापकोटा	गैसस महासंघ	बागलुङ	९८५७६२०४९७
	प्रमानन्द कँडेल	नेपाल गाजा डेवलपमेन्ट फाउण्डेसन	काँठेखोला	९८५७६२०५६२
	मणिभद्र शर्मा	भीमापोखरा युवा क्लब	काँठेखोला	९८५७६२०५३५
	नीतु आचार्य	प्लान ईन्टरनेसनल नेपाल	काँठेखोला गाउँपालिका	९८०९२४९०२९
	जगदिश राम लोहार	सुआहारा	काँठेखोला	९८४९५९५४६४
समुह, सञ्जाल तथा महासंघ				
		महिला सञ्जाल		

क्र.सं.	नाम, थर	कार्यालय/स्रोतकेन्द्र	सम्बन्धित गा.वि.स.	सम्पर्क नं
		बाल सञ्जाल		
	जगुपति कँडेल	अपांगता भएका व्यक्तिहरुको सञ्जाल	कठिखोला	९८४१११८६९२
	प्रेम लामिछाने	सामुदायीक वन उपभोक्ता महासंघ	बागलुङ जिल्ला	९८५७६७७०७
		पत्रकार महासंघ		
	भवानी प्रसाद कँडेल	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	कठिखोला गाउँपालिका	९८५७६२०५३५
		स्काउट		
		खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता महासंघ		
		खाद्य अधिकार सञ्जाल		
		महिला मानव अधिकार रक्षकहरुको सञ्जाल		
		दलित सेवा संघ		
		साना किसान कृषि सहकारी संघ लि. धादिङ		
		अखिल नेपाल किसान महासंघ		
		नेपाल किसान संघ		
		अखिल नेपाल किसान महासंघ, क्रान्तिकारी		
		राष्ट्रिय कृषक समूह महासंघ		
		अपांग कल्याण संघ		
		आदिवासी जनजाती महासंघ		
राजनैतिक दलहरुको सम्पर्क नं.				
		नेकपा एमाले		
	ग्यामनाथ कँडेल	नेपाली कांग्रेस		
		नेकपा एमाओवादी		
	अमर बहादुर थापा	राष्ट्रिय जनमोर्चा		
		राप्रपा		

अनुसुचि ८ को, के र कहाँ नक्साङ्कन

क्र.सं.	संस्थाको नाम	विद्यालय सुरक्षा तथा विपद् जोखिम न्युनिकरणमा के काम गर्दछ ?	शिक्षामा के काम गर्दछ ?	कहाँ कहाँ काम गर्दछ ?	विद्यालय सुरक्षा सम्बन्धि काम गर्ने अवधि कति हो ?	आर्थिक सहायता कसले दिएको हो ?	सम्पर्क व्यक्ति	ईमेल	सम्पर्क नं.
१	एनजिडिएफ	शिक्षकहरुको क्षमता अभिवृद्धि योजना तर्जुममा सहयोग चेतना अभिवृद्धि		काँठेखोलाका ८ वटा वडाका १६ विद्यालयमा	सेप्टेम्बर २०१८	युरोपियन युनियन	सूर्य कँडेल		९८५७६२२०६१
२	नेपाल प्रहरी	खोज तथा उद्धार, सुरक्षा प्रदान गर्ने	ट्राफिक सुरक्षा, लागुपदार्थ दुर्व्यसन र मानव बेचबिखन सम्बन्धि क्लासहरु	गाउँपालिका भर			सिताराम चौधरी, प्र.स.नि		९८६५१५०३२९
३	नेपाली सेना	खोज तथा उद्धार, आगलागि नियन्त्रण, भौतिक निर्माण	शारीरिक व्यायामको शिक्षा	गाउँपालिका					९८५७६२००४

४	रेडक्रस	खोज तथा उद्धार, राहत, जोखिम न्युनिकरण, प्राथमिक उपचार, पूर्वतयारीका लागि खोज तथा उद्धार र प्राथमिक उपचार तालिम, राहत संकलन	विद्यालयहरुमा जुरेस स्थापना गरि विद्यार्थीहरुको षमता विकास र जनचेतना फैलाउन	गाउँपालिका	निरन्तर	आन्तरिक, चन्दा संकलन	भवानी प्रसाद कँडेल		९८५७६२०३४७
५	भिमापोखरा युवा क्लब	तालिमहरु सञ्चालन गर्ने, जिविकोपार्जनमा सहयोग गर्ने, शौचालय खानेपानीका सुविधाहरु		गाउँपालिका	निरन्तर	हेफर इन्टरनेसनल	मणिभद्र शर्मा		९८५७६२०५३५
६	सामुदायीक वन उपभोक्ता महासंघ	वन संरक्षण, भूक्षय नियन्त्रण, आगलागि नियन्त्रण, काठ बाँस सहयोग, वन समितिको कोप्लाई उपयोग	विद्यालयलाई आर्थिक सहयोग, शिक्षक कर्मचारीहरुको तलब	गाउँपालिका	निरन्तर	आन्तरिक			

७	सहकारीहरु	आर्थिक राहत वितरण, सहूलियत ऋण प्रवाह	सहकारी शिक्षा प्रदान गर्ने, शेयर सदस्यका छोराछोरीहरुका लागि शैक्षिक सामग्रीहरु प्रोत्साहन स्वरुप	गाउँपालिका	निरन्तर	बचत तथा ऋण परिचालन			
८	वैदेशिक रोजगारीमा रहेकाहरुको संगठन	आर्थिक सहयोग	आर्थिक सहयोग						
९	स्थानिय क्लबहरु	जनचेतना निर्माण, मानविय सहयोग, खोज तथा उद्धार, प्रकोप न्युनिकरण,	विद्यालयहरुमा खेलकुद, अतिरिक्त क्रियाकलाप						
१०	अपांगता भएका व्यक्तिहरुको सञ्जाल	आपतकालिन अवस्थामा अपांगता भएका व्यक्तिहरुको संरक्षण					गंगा प्रसाद कँडेल		९७५६७०१९९९
११	बाल सञ्जाल								

अनुसुचि ९ शिक्षामा परेको प्रभाव द्रुत लेखाजोखा गर्ने फारम

(यो फारम आपतकालीन अवस्था शुरू भएको सामान्यतया तीन देखि सात दिनबाट प्रयोग गरिन्छ। विद्यालय मूल्यांकन फारम "खण्ड क" पछि "खण्ड ख"को फारम भर्नुपर्दछ।)

क) द्रुत शिक्षा समग्र लेखाजोखा फारम

(प्रभावित क्षेत्रको समग्र लेखाजोखा फारम)

आपतकालीन अवस्था शुरूभएको मिति : .....

आपतकालीन अवस्थाको प्रकृति : .....

प्रतिवेदन मिति : .....

प्रतिवेदन तयार गर्ने : .....संस्था : .....

ठेगाना : ..... टेलिफोन नं : .....

शिक्षा सेवा

उपस्थिति :

बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक/ प्राथमिक/ माध्यमिक विद्यालयका बालबालिकाको उपस्थितिमा मुख्यतया के कस्तो प्रभाव परेको छ ?

तलको सूचीको मिल्दो उत्तरमा ✓ चिन्ह लगाउनुहोस्।

१. अहिले कोही उपस्थित छैनन्	४. सुरुमा सबै अनुपस्थित थिए, तर हाल पूर्ण रूपमा उपस्थिति भएको छ।
२. केही उपस्थित छन्	५. बाल विकास केन्द्र/पूर्व/प्राथमिक/माध्यमिक विद्यालयको उपस्थितिमा कुनै असर परेको छैन।
३. सुरुमा सबै अनुपस्थित थिए तर अहिले आंशिक रूपमा उपस्थित हुन थालेका छन्।	६. अन्य, उल्लेख गर्ने .....

बालबालिकाको उपस्थितिमा मुख्य बाधक के के हुन् ?

विवरण	१. छ २. छैन	विवरण	१. छ २. छैन
विद्यालय भत्किएको/क्षतिपुगेको		बाल विकास केन्द्र/पूर्व/प्राथमिक तथा माध्यमिक विद्यालयको उपलब्धता ।	
शैक्षिक सामग्रीहरू विगिएको/लुटिएको ।		विस्थापित वा शरणार्थीहरूकोस्थानीय विद्यालयमा पहुँच ।	
शिक्षकहरूको उपस्थिति ।		बालबालिका र शिक्षकको सुरक्षा ।	
शिक्षकको लागि स्रोतहरू र आपूर्ति ।		परिवारलाई मदत गर्न बालबालिकाघरमा वस्तु पर्ने अवस्था ।	
फि तीर्न पैसा ।		बालबालिका मजदुरीमा वा अन्य कार्यमा संलग्न ।	
शैक्षिक गतिविधिको लागि उपलब्ध स्थान/विद्यालय ।		पुल वाटो बिग्रेका कारणले विद्यालयसम्मको पहुँच ।	
शैक्षिक गतिविधिमा सहभागिता सम्बन्धी निर्देशन ।		अपाङ्गबालबालिकाको विद्यालयमा पहुँच ।	
धार्मिक आस्थाअनुसार शैक्षिक गतिविधिको व्यवस्था ।		एचआइभी एडस तथा अन्य	
बालबालिकार शिक्षकहरू मानसिक तनावमा ।		अन्य, उल्लेख गर्ने	

शिक्षाका प्राथमिकता

प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल शैक्षिक आवश्यकता के के छन् ?

विवरण	१. छ २. छैन	विवरण	१. छ २. छैन
कक्षाहरूको लागि स्थान पहिचान		बाल विकास केन्द्र/पूर्व/प्राथमिक विद्यालयहरू	
क्षतिपुगेको विद्यालयलाई आवश्यक मर्मत		माध्यमिक विद्यालयहरू	
विद्यालय क्षेत्रमा खानेपानी, सरसफाइ र शौचालय		बालबालिकार शिक्षकको सुरक्षा	
शिक्षकको उपलब्धता		सुरक्षित आवगमनको लागि पुल र वाटोहरूको पुर्ननिर्माण:-मर्मत आवश्यक ।	
शिक्षकको तलबको स्रोत		मानसिक तनावबाट प्रभावितका लागि परामर्श सेवा ।	
स्थानीय भाषा, धर्मको ज्ञान भएका शिक्षकको उपलब्धता		बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा फर्काउन स्थापित समुदायसंग कार्यगत सहभागिता ।	
शैक्षिक सामग्रीको आपूर्ति ।		अनौपचारिक शिक्षा कक्षाहरू/अतिरिक्त क्रियाकलाप	
प्रभावित बालबालिकाको स्थापित समुदायका विद्यालयमा समावेश ।		अन्य, उल्लेख गर्ने	

सुरक्षित र संरक्षित सिकाइ स्थान

सुरक्षित एवं संरक्षित सिकाइ स्थानलाई के कस्ता बाधाहरू छन् (बाल विकास सिकाइ स्थान/केन्द्र समेत नछुट्नेगरी प्राथमिकताका आधारमा तलका नम्बर छानेर कोठामा लेख्नुहोस्) ।

सुरक्षित र संरक्षित सिकाइको लागि बाधाहरू :

१. आधारभूत सरसफाइ / शौचालय/ खानेपानीको अवस्था ।
२. भवनहरू असुरक्षित अवस्थामा (जस्तै, भूकम्प पछि, आदि) ।
३. विद्यालयहरूमा पुग्ने नदी, भूक्षय आदिको खतरा ।
४. शिशु स्याहार तथा शिक्षकको अनुपलब्धता ।

सिकाइ स्थान विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूको लागि कसरी सुरक्षित गर्न सकिन्छ ?

--

शिक्षा प्रणालीको क्षमता

समुदायमा हाल विद्यमान रहेको शिक्षक मानव संसाधन (अप्रत्यक्ष स्रोतको रूपमा शिक्षा मन्त्रालय, फ्लास डाटा र स्थानीय सूचक प्रयोग गर्नुहोस्)

तालिम प्राप्त प्रभावित शिक्षकको संख्या :

किसिम	अहिले कति उपलब्ध छन् रु	तलबी / स्वयंसेवी	मुख्य कारण
१. चोटपटक / तनाव			
२. मृत्यु			
३. परिवारका सदस्यको क्षति			
४. परिवारको विरामी सदस्य			
५. सम्पतिको नास			
६. तलब नदिएको			
७. पूर्व प्राथमिक सहजकर्ताहरू			
८. प्राथमिक शिक्षकहरू			
९. माध्यामिक शिक्षकहरू			
१०. स्वयंसेवक शिक्षकहरू / सहजकर्ताहरू			
११. अन्य, उल्लेख गर्ने			

शैक्षिक सामग्री को उपलब्धता

शैक्षिक सामग्रीहरू	उपलब्ध छैन	छैन भने किन ?
लेख्ने सामग्रीहरू (कापी, कलम आदि)		
पढ्ने सामग्रीहरू (पाठ्य पुस्तक/सिकाइ सामग्री आदि)		
आधारभूत शैक्षिक सामग्रीहरू (कालोपाटी, चक, आदि)		
अतिरिक्त क्रियाकलाप सामग्रीहरू ।		

जिश्कामा पाठ्यपुस्तकको अतिरिक्त प्रति र तहको आधारमा उपलब्ध परिमाण।	
यदि छैन भने समाधानका उपायहरू :	
१. स्थानीय छापानाखाको अवस्था (प्रतिलिपि छाप्ने, अफसेटको क्षमता आदि)	
२. केन्द्रीय, क्षेत्रिय, शिक्षा निर्देशनालयले वा नीजि क्षेत्रबाट खरीद गरिएका सामग्रीहरूको उपलब्धता ।	
३. पाठ्यपुस्तक तथा थप शैक्षिक सामग्रीहरूको लागि स्थानीय गोदामको व्यवस्था र वितरणक्षमता	
४. अन्य, उल्लेख गर्ने _____	

संयोजन:

प्रभावित क्षेत्रमा कार्यरत संस्था, सञ्जाल तथा स्थानीय समुदायहरू

क्र.सं.	संस्था	संचालित क्रियाकलापहरू	सम्पर्कव्यक्ति	सम्पर्क फोन /इमेल
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				

(ख) विद्यालय मूल्याङ्कन फारम

सर्वेक्षण मिति: .....

ईएमआइएस विद्यालय संकेत नं.:

१. स्थान

जिल्ला	गा.वि.स./न.पा
वार्ड नं.	शिविर :

२. बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक/ प्राथमिक/निम्न/माध्यमिक/उच्च माध्यमिक विद्यालयको विवरण

क. बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक/ विद्यालय:	
ख. विद्यालय/ बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक विद्यालयको अवस्था	पठन पाठन भइरहेको ☐ राम्ररी पठन पाठन नभइरहेको ☐ पूर्ण वन्द ☐
ग. विद्यालयको ठेगाना	१) विपद् अगाडि २) विपद् पछाडी
घ. विद्यालयको टेलिफोन नं.	

ड. सहजकर्ताहरू/ प्रधानाध्यापक / प्रमुख / प्रिन्सिपलको नाम:	
च. कक्षा सञ्चालन गरेको स्थान: पाल ☐ खुला स्थान ☐ विद्यालयको भवन ☐	
विद्यालयको किसिम	छ. स्वामित्व: सरकारी ☐ निजी ☐
	ज. क्षेत्र: सहरी ☐ ग्रामिण ☐
	झ. किसिम बाल विकास केन्द्र/ पूर्व-प्राथमिक ☐ प्राथमिक ☐ निम्न माध्यमिक ☐ माध्यमिक ☐ उच्च माध्यमिक ☐ अन्य, ...
पहुँच	ञ. पहुँच जीपको पहुँच ☐ ट्रकको पहुँच ☐ पैदल पहुँच ☐
	ट. बालबालिकाहरूलाई विद्यालय पुग्न लाग्ने एक तर्फी बाटोको दुरी ..... किलोमिटर ..... मिनेट
	ठ. सवारी साधनबाट जान सकिन्छ भने मुख्य बाटोबाट लाग्ने दुरी र समय ..... किलोमिटर ..... मिनेट
	ड. नजिकको सडकबाट पैदल हिंड्दा लाग्ने समय ..... घण्टा ..... मिनेट
	ढ. पहाडी वा हिमाली जिल्लामा भए, नजिकको हवाई मैदानबाट हिंड्दा लाग्ने समय ..... घण्टा ..... मिनेट
क्षेत्र	ण. खेल्ने चउर सहित विद्यालयको जम्मा क्षेत्रफल...
	त. पाल राख्नको लागि ठाउँ छ ? छ ☐ छैन ☐

३. भर्ना(आपतकालीन अवस्था ..... अगाडि ..... पछाडि)

कक्षा । भर्ना	क. आपतकालीन अवस्था अगाडि		ख. आपतकालीन अवस्था पछाडि	
	बालक	बालिका	बालक	बालिका
बालिका				
भर्ना नभएका				
बाल विकास केन्द्र/ पूर्व प्राथमिक				
कक्षा १				
कक्षा २				
कक्षा ३				
कक्षा ४				
कक्षा ५				
कक्षा ६				
कक्षा ७				
कक्षा ८				
कक्षा ९				
कक्षा १०				
कक्षा ११				
कक्षा १२				
जम्मा				

४. बिपतबाट भएको क्षति/चोटपटक

४. १ . शिक्षक/सहजकर्ता :

शिक्षक/सहजकर्ता	पुरुष	महिला
क. स्वीकृत पदहरु		
ख. हाल उपस्थित		
ग. क्षति/चोट पकट :		
घ. सामान्य चोटपटक लागे पनि विद्यालयमा उपस्थित :		
ड. देहायको कारणले विद्यालय अनुपस्थित		
ड.१. ठूलो चोटपटक		
ड.२. आपतकालीन अवस्थाको कारणबाट अवरोध/तनावमा रहेको		
ड.३. अन्य (उल्लेख गर्ने)		

४.२. विद्यार्थीहरु

विद्यार्थीहरु	बालिका	बालक
क. क्षति/चोटपकट :		
ख. सानो चोटपटकका बावजुद विद्यालयमा उपस्थित		
ग. देहायका कारणबाट विद्यालयमा अनुपस्थित		
ग १. ठूलो चोटपटक		
ग २. आपतकालीन अवस्थाको कारणबाट अवरोध/तनावमा रहेको		
ग ३. असमाहित समूह (दलित, जनजाति, सिमान्तकृत आदि)		
ग ४. अन्य (उल्लेख गर्ने)		

४.३ विद्यार्थीहरुको अवस्था

क. विद्यार्थीहरुसंग कापी/स्टेशनरी सामान छ रु	सवैसंग छ ☐ अधिकांशसंग छ ☐ केहीसंग छ ☐ कसैसंग छैन ☐
ख. विद्यार्थीहरुसंग विद्यालय पोशाक छ ?	सवैसंग छ ☐ अधिकांशसंग छ ☐ केहीसंग छ ☐ कसैसंग छैन ☐
ग. विद्यार्थीहरुसंग मौसमअनुसार लुगा छ ?	सवैसंग छ ☐ अधिकांशसंग छ ☐ केहीसंग छ ☐ कसैसंग छैन ☐
घ. विद्यार्थीहरुसंग जुता छ ?	सवैसंग छ ☐ अधिकांशसंग छ ☐ केहीसंग छ ☐ कसैसंग छैन ☐
ड. वैकल्पिक खाना/खाजाको व्यवस्था छ ?	सवैलाई छ ☐ अधिकांशलाई छ ☐ केहीलाई छ ☐ कसैलाई पनि छैन ☐

५. विद्यालयको अवस्था

५.१. विद्यालयलाई पुगेको हानी नोक्सानी स्तर (एउटा उत्तरमा मात्र गोलाकार चिन्ह लगाउने)

आपतकालीन अवस्था अगाडि		आपतकालीन अवस्था पछाडि				
विवरण	जम्मा संख्या	पुनः निर्माण गर्नु पर्ने	ठूलो मर्मत	सानो मर्मत	राम्रो अवस्था	कैफियत

	मर्मत गर्नु पर्ने छ भनेसंख्या	छैन	मर्मत गर्नु पर्ने छ भनेसंख्या	छैन				
कक्षा कोठाहरु								
कार्यालय कोठा								
कर्मचारी कोठा								
भण्डार कोठा								
पुस्तकालय								
कम्प्युटर प्रयोगशाला								
विज्ञान प्रयोगशाला								
सभाकोठा								
छात्रावास/चमेना गृह								
खेल मैदान								
सिमाङ्कन पर्खाल								
शौचालय								
विजुली आइरहने								
अन्य (उल्लेख गर्ने)								

क्र. सं.	नोक्सानी स्तर	कैफियत
१.	सानातीना मर्मत मात्र । नसकिएको भवन (भित्तामा पेन्टि”, प्लास्टर गर्नु पर्ने र भ्यालको लागि ऐना आवश्यक)	
२.	सामान्य नोक्सानी मात्र, छाना चुहिने, पेन्टि” गर्न आवश्यक, नयां ढोकाहरु र भ्याल मर्मत गर्न आवश्यक)	
३.	आंशिक रुपमा भत्किएको भवन (ढोकाहरु र भ्यालहरु नभएको छानाको टायल वा फलाम नभएको)	
४.	अधिकांश रुपमा भत्किएको भवन (छाना नभएको, भ्याल ढोका नभएको, भित्ता (पर्खाल) छ तर यसको स्वरुप बलियो नभएको ।	
५.	पूर्ण रुपमा भत्किएको । (भग्नावशेष हटाउन र पुर्ननिर्माण कार्य गर्नु पर्ने)	

५.२ विद्यालय सुविधा

उपलब्ध सुविधा	आपतकालीन अवस्था अगाडि (संख्या)	आपतकालीन अवस्था पछि (संख्या)
क. विद्यालय फर्निचर		
क.१. कक्षामा मेच । वेन्च । गुन्द्री		
क.२. कक्षामा डेस्क		
क.३. शिक्षक डेस्क		
क.४. कालोपाटी		

२										
३										
४										
५										
६										
७										
८										
९										
१०										
११										
१२										

९. अन्य

क. कुनै नागरिक समाज/गैर सरकारी संस्था विद्यालयमा कार्यरत छ ? छ, छैन ।

ख. यदि छ भने त्यस्तो संस्थाको नाम र क्रियाकलाप उल्लेख गर्ने, ...

ग. के विद्यालय व्यवस्थापन समिति कार्यरत छ ? छ, छैन ।

घ. के अभिभावक शिक्षक संगठन क्रियाशिल छ ? छ, छैन ।

ङ. नजिकको स्वास्थ्य सेवा कति टाढा छ ? ..... मिनेट

च. स्वास्थ्य सुविधाको नाम

छ. दातृ संस्था/गैरसरकारी संस्थाबाट विद्यालयले कुनै किसिमको सहायता प्राप्त गरेको छ ? छ, छैन ।

ज. संस्थाको नाम र प्राप्त सहायताको उल्लेख गर्नुहोस :

संस्थाको नाम	सहायताको किसिम